

Leto XIX. Štev. 89
 DIREKTOR »BORBE«
 VLAJKO BEGOVIC
 GLAVNI IN ODGOVORNI
 UREDNIK
 MIROSLAV VITOROVIC
 UREJA UREDNIŠKI ODBOR
 List izhaja vsak dan razen
 petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

BORBA

PRAVICA

GLASILO ZVEZE
 KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

»LJUDSKA PRAVICA«
 USTANOVLJENA 6. OKTOBRA
 1944 - MED NARODNOOSVO-
 BODILNO BORBO JE IZBA-
 JALA KO: 14-DNEVNIK IN
 TEDNIK OD OSVOBODITVE
 DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
 NIK, NATO PA KOT TEDNIK
 OD 1. JUNIJA 1953 IZBAJA
 KOT »BORBA« ZA SLOVENIJO

TRETJI DAN BIVANJA PREDSEDNIKA TITA V TURČIJI

»Ponosni smo na tako hrabre zaveznike«

Je izjavil predsednik Tito ob obisku v ankarški Vojni akademiji - Popoldne je bila mogočna parada turške vojske - Razgovori med predstavniki Turčije in Jugoslavije

(Od posebnega dopisnika »Borbe«)

Ankara, 14. aprila

Za tretji dan bivanja predsednika Tita v Turčiji je bil določen obširen program. Danes popoldne je tovariš Tito obiskal Vojno akademijo v Ankari. Njemu na čast so pripravili lepe gimnastične in vojaške vaje, ki so simbolično prikazale jugoslovansko-turško prijateljstvo. Predsednik Narodne skupščine Turčije Koraltan je priredil svečano kosilo na čast predsedniku Titu. Na kosilu mu je predsednik Tito izročil Red Jugoslovanske zvezde I. stopnje.

Popolne ob 16. se je začela na hipodromu v Ankari velika parada turške vojske. Jugoslovanski veleposlanik v Ankari Mišo Favičević je priredil v prostorih našega veleposlanništva na čast predsedniku Titu svečano večerjo, po kateri se je ob 22.15 začel velik sprejem.

Na vseh prireditvah je prišlo jasno do izraza jugoslovansko-turško prijateljstvo in želja po nadaljnji poglobitvi in razširitvi sodelovanja med obema deželama. V Vojni akademiji v Ankari, ki jo je danes popoldne obiskal tovariš Tito, so izpolnili program vojaških in gimnastičnih vaj. Program je pokazal, da je solanje v Vojni akademiji na visoki. Gojenci so odlično izvajali zamotane gimnastične in vojaške vaje ter izpričali sijajno fizično kondicijo in veliko spretnost. Zlasti je treba poudariti, da je bil ves program izpolnjen tako, da je simbolično prikazal jugoslovansko-turško prijateljstvo in sodelovanje.

Tovariš Tito se je izrazil o programu zelo pohvalno in rekel, da je globoko ginjen, da so posvetili naši državi in njemu osebno tolikšno pozornost.

VOJNA AKADEMIJA

Vojna akademija je zunaj mesta. Sedanje poslopje je bilo zgrajeno leta 1936, turška Vojna akademija pa je bila ustanovljena že leta 1934, le da je bila takrat v Istanbulu. To vojno učilišče, iz katerega prihajajo kadri za turško vojsko, je znano kot eno najboljših. Zdej se šola v njem 1500 gojencev. Akademija ima svoje prostore v velikem, modernem dvonadstropnem poslopiju. Pred njim stoji spomenik Kemala Atatürka z napisom: »Moč vojske merimo z vrednostjo njenega komandnega telesa - Atatürk«.

Slavnostnega sprejema predsednika Tita pred vojno akademijo so se udeležili razen vodstva akademije minister za narodno obrambo Turčije Kenan Jilmas, komandant kopnenih čet armijski general Nuretin Baransel in ankarški župan Ajgin Kemal. Ko je avto tovariša Tita s častnim spremstvom desetih motociklistov in kolono avtomobilov prispel

pred akademijo, je komandir častne čete zapovedal »mirmo«. Predsednik Tito je pregledal častno četo, poleg pa je sprejel raport komandanta Vojne akademije brigadnega generala Kemana Jikepa. Poslopje akademije je bilo okrašeno z našimi in turškimi zastavami ter velikim napisom »Dobrodošli!«.

Komandant Vojne akademije je sprejel tov. Tita in člane nje-

dal prostore Vojne akademije. Najprej so mu pokazali učilnico za film, topografski kabinet in učilnico za vežbe. Potlej si je tovariš Tito ogledal dve spalnici gojencev, dve učilnici in knjižnico.

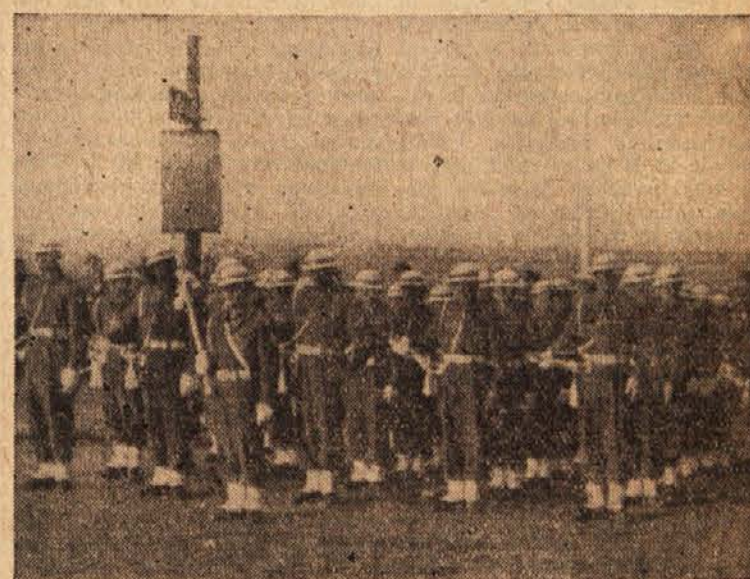
SIJAJEN PROGRAM

Ko je predsednik Tito stopil na balkon velike telovadnice in sedel na svoje mesto, je godba zaigrala jugoslovansko in turško himno. Prva točka so bile vaje s puško. Gojenci so se postrojili v obliki imena Tito. Gromovito so pozdravili predsednika Tita v našem jeziku: »Maršal Tito, bodi nam dobrodošel!«.

Med izvajanjem programa je bilo videti, da si je vodstvo Vojne akademije prizadevalo, da bi vsaki točki nekako dalo obeležje jugoslovansko-turškega prijateljstva. Tako so gojenci plezali oble-

Enaka simbolika je bila izražena tudi v atletskih točkah. Atleti so nastopili v dresih v barvah narodnih zastav obeh dežel. Dobra fizična kondicija gojencev je prišla do izraza zlasti v rokoborbi, boksu in jiu-jitsu. Prostor, kjer so nastopali gojenci, je bil ovit z jugoslovansko trobojnico.

Dobra fizična kondicija, izvežbanost in drznost gojencev ter odlično delo Vojne akademije, vse to je prišlo do izraza na vsakem nastopu. Ena najlepših točk je bil tek čez ovire. Zadnja točka programa je bil nastop vseh udeležencev. Nastopili so v obliki peterokrake zvezde, nosili jugoslovanske in turške zastave ter kip Atatürka in transparent »Naj živi Tito«. Z gromovitim glasom so pozdravljali Jugoslavijo in Turčijo, predsednika Tita ter jugoslovansko-turško sodelovanje in prijateljstvo.

Častna četa carigradske garnizije je sprejela maršala Tita

osebno. Poudaril je, da je ponosen, da ima naša vojska tako hrabre zaveznike in sposobne vojake. Pozdravil je ves vodilni kader akademije in vse gojence. Potlej pa je naslovil borbeni pozdrav na turško vojsko.

Obrnjen k polkovniku Husamatiju Guzeliju, ki vodi v akademiji športno vzgojo, mu je predsednik čestital in prek njega pozdravil njegove gojence. Kmalu po dvanajstih je predsednik Tito zapustil Vojno akademijo.

KORALTAN ODLIKOVAN

Ob eni popoldne se je začelo v Marmara kiosku slavnostno kosilo, ki ga je predsednik Velike

turške narodne skupščine Koraltan priredil na čast predsedniku Titu. Med kosilom je predsednik Tito izročil predsedniku Skupščine Koraltanu red Jugoslovanske zvezde I. stopnje in darila.

VOJAŠKA PARADA

Predsednik republike Josip Broz Tito je danes popoldne ob 16. uri v spremstvu predsednika republike Turčije Djelala Bajara, predsednika skupščine Refika Koraltana, vseh članov turške vlade in članov svojega spremstva, prispel na ankarški hipodrom, kjer je prisostvoval vojaški paradi enot ankarške garnizije.

Nadaljevanje na 3. strani

Predsednik FLRJ Josip Broz-Tito

Predsednik republike Turčije Djelal Bajar

govoga ožjega spremstva v častni salon, kjer jim je kratko pojasnil glavne podatke o delu akademije. Potem si je predsednik Tito ogle-

čeni v modre, bele in rdeče drese na eni strani, na drugi pa so bili gojenci v dresih barv turške narodne zastave. Na vsaki strani stali vsi dve veliki zastavi, naša in turška. Plezajoči gojenci so nosili s seboj vsak po eno zastavico. Turške zastavice so zatikali na vrhu, jugoslovanske zastavice pa na veliko turško. Ta prizor je bil zelo lep.

TITOVA IZJAVA

Tov. Tito, ki je pazljivo in z izrazom zadovoljstva na obrazu spremljal vse točke programa, se je potem pogovarjal z voditelji Vojne akademije. O fizični kondiciji gojencev se je izrazil zelo pohvalno. Potem je rekel, da je bil zlasti ginjen, ko so med izvajanjem programa nenehoma izkazovali čast naši državi in njemu

Turški tisk pozorno spremlja obisk predsednika Tita

Ankara, 14. aprila. Carigraske časniki na prvih straneh priobčujejo poročila iz Ankare o bivanju predsednika Tita in fotografije s sprejema na železniški postaji.

Neodvisni »Džumhuriyet« piše, da je Jugoslovansko društvo v Carigradu priredilo včeraj svečan sprejem v zvezi z obiskom maršala Tita, in poudarja, da so se sprejema udeležili diplomatski predstavniki, novinarji in oficirji z »Galeba«. Časnik v celoti objavlja zdravice predsednika Bajara in predsednika Tita in obširno poročila o včerajšnjem bivanju maršala Tita v Ankari. Omenja, da bodo v soboto priredili v palači Dolma Bahče slavnosten ples, in izraža pričeanje, da se bosta plesa udeležila tudi predsednika obeh republik.

O obisku maršala Tita poročajo tudi drugi carigraske časniki, ki prav tako objavljajo foto-

grafije obeh državnikov. Tudi izmirski tisk obširno poroča o bivanju maršala Tita v Ankari in objavlja zdravice predsednika Tita in Djelala Bajara.

Protest v tržaškem občinskem svetu

Trst, 14. aprila. Na včerajšnji seji tržaškega občinskega sveta so trije slovenski občinski svetovalci protestirali proti vse pogostejšim odkupom zemlje slovenskih kmetov. Zastopnik Slovensko-italijanske unije v občinskem svetu dr. Jože Dekleva je dejal, da so doslej s temi odkupi oškodovali kakih 300 kmetov. Po načrtu za dograditev »industrijskega pristanišča« v Zavljah bi bilo treba odkupiti razen dveh milijonov kvadratnih metrov že kupljenega zemljišča še približno tri milijone kvadratnih metrov v slovenskih vaseh Domje, Ricmanje, Kolonkavec, Dolina in Bojljunc.

Zatiranje beneških Slovencev

Trst, 14. aprila. — Glasilo beneških Slovencev v Italiji »Matajur« je v današnji številki objavilo dva članka, v katerih ponovno opozarja na genocid, ki ga izvajajo italijanske oblasti nad beneškimi Slovenci. Italijanska vlada ne dovoljuje slovenskih šol, ničesar ne ukrene, da bi odpravila brezposelnost, njeni organi pa z vsemi silami zatirajo slovensko prebivalstvo. Časnik omenja, da trikolornistične tolpe često napadajo in pretepeajo nedolžne prebivalce. Ubile so tudi nekaj ljudi, italijanske oblasti pa krivce niso našle in kaznovale. Politični predstavniki Slovencev se ne morejo pritožiti.

Naše naročnike in bralce obveščamo,

da bo »Ljudska pravica-Borba« ta teden izjemoma izšla tudi v petek zjutraj z najnovejšimi vestmi o bivanju predsednika Tita v Turčiji!

RATIFIKACIJA dopolnilnega sporazuma v Atenah

Atene, 14. aprila (Tanjug). — Grška skupščina je sinoči ratificirala dopolnilni sporazum k pogodbi o prijateljstvu in sodelovanju med Grčijo, Turčijo in Jugoslavijo, ki se nanaša na ustanovitev stalnega tajništva balkanskega pakta.

Grški zunanji minister je v pismeni obrazložitvi zakonskega osnutka o ratifikaciji poudaril, da bo stalno tajništvo ustanovljeno zato, da bi bile v celoti izpolnjene velike naloge balkanske pogodbe, in da od njegovega poslovanja

pričakujejo napredek trojnega sodelovanja na vseh področjih. »Posebna naloga stalnega tajništva« je pristavil minister Stefanopoulos, »je v tem, da predlaga ustrezne ukrepe v zvezi z uresničevanjem smotrov ankarške pogodbe.«

Ob prazniku španske republike

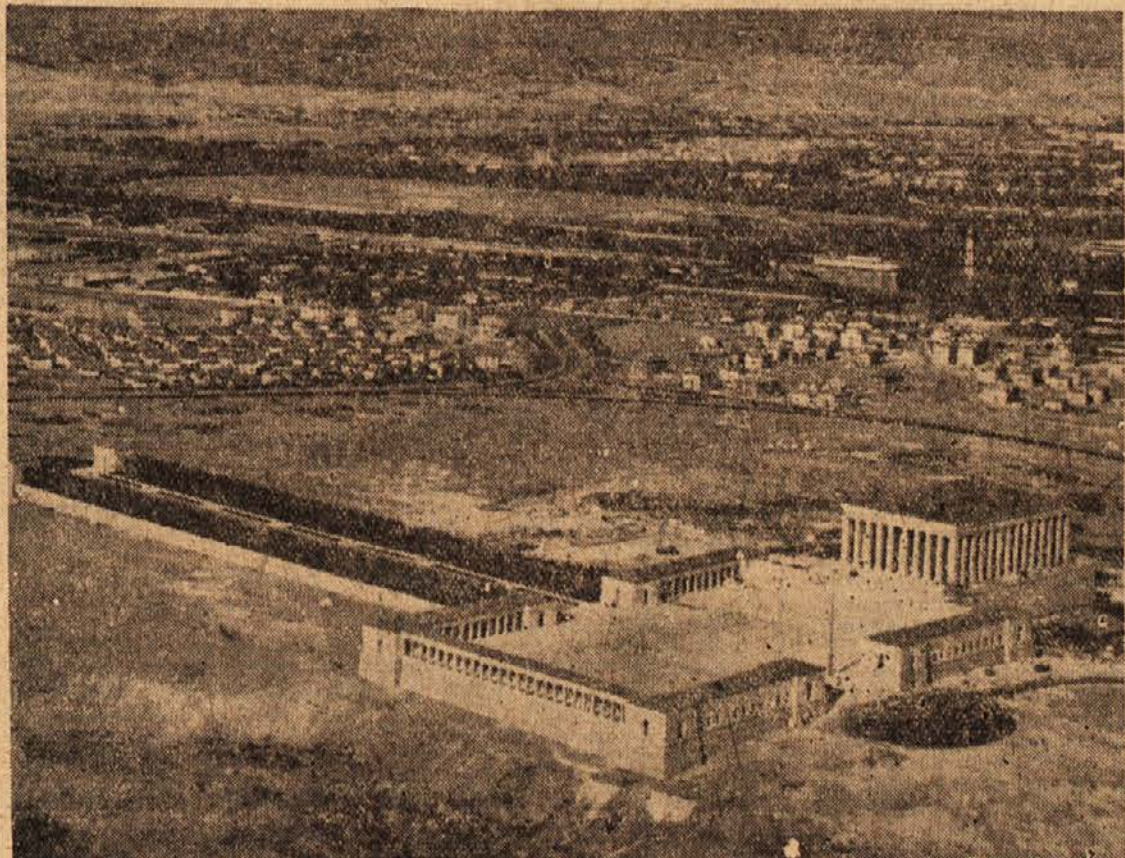
Beograd, 14. aprila (Tanjug). Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je v odsotnosti predsednika republike Josipa Broza Tita čestital predsedniku španske republike gospodu Biegu Martinezu Bariu ob narodnem prazniku španske republike.

Podpredsednik Edvard Kardelj izraža v brzojavki najlepše želje za napredek španskega naroda.

»Primorski dnevnik« o pomenu Titovega obiska

Trst, 14. aprila. — Tržaški tisk tudi danes na prvih straneh poroča o obisku predsednika FLR Jugoslavije Tita v Turčiji.

»Primorski dnevnik« poudarja velik pomen tega obiska in objavlja komentarje turškega, grškega in ameriškega tiska. Časnik ugotavlja, da pripisuje tuji tisk potovanju maršala Tita v Turčijo velik pomen.

Mavzolej Kemala Atatürka v Ankari

Vremensko poročilo hidrometeorološke službe LRS

Stanje dne 14. aprila ob 7 zjutraj: Hladna fronta, ki nas je zjutraj prešla, je povzročila oblačnost predvsem v vzhodni Sloveniji. Iz islandskega območja pa prihajajo novi valovi frontalnih motenj, ki pa se bodo oslabili zaradi nadaljnjega razraza visokega zračnega pritiska nad Srednjo Evropo.

Dopoldne je bilo v Sloveniji delno do pretežno oblačno vreme, vendar le z oblačnostjo v višjih plasteh. — Temperatura je bila med 9 in 13 stopinjami Celzija. Najnižja jutranja pa od -5 v Postojni do 1 v Kopru, v vzhodnem delu do 4 stopinje Celzija. V ostalem delu Jugoslavije je bilo jasno temperatura do 16 stopinj.

Vremenska napoved za četrtek, dne 15. aprila: Lepo vreme s spremenljivo oblačnostjo, v vzhodnem delu predvsem dopoldne pretežno oblačno. Temperatura zjutraj do 6 stopinj Celzija, podnevi do 20 stopinj. Do sobote kaže še nadalje lepo, suho vreme, temperatura se bo postopno dvignila.

M. P.

IZ DELA ODBOROV LJUDSKE SKUPŠČINE LR SLOVENIJE

Strožji kriteriji za socialne dajatve

bodo odločilno pripomogli k boljši ureditvi odnosov do socialnega zavarovanja

Ljubljana, 14. apr.

V odboru za zdravstvo in socialno politiko pri Republiškem zboru ter za oprasanja dela in socialnega zavarovanja pri Zboru proizvajalcev se je danes nadaljevala podrobna razprava o problematiki socialnega zavarovanja. Po ursti so poslanci ugotovljali ugodno razpoloženje po okrajih, pri oblasteh, zavodih in zavarovalnicah za strožjo ureditvi socialnih dajatve, ki bo pripomogla k ustreznejši zdravstveni službi in boljšim odnosom tudi v ostalih panogah zavarovanja. V razpravo je že dopoldne poseglo 12 poslancev, ki so obravnavali predvsem oprasanja bolniških dnevnice in oskrbnine, izravnalnega fonda, prostovoljnega kmečkega bolniškega zavarovanja, preventivne zdravstvene in higienske službe, družbenega sodelovanja pri upravi zdravstvenih ustanov in zavodov, doplačil za zdravila, svobodne izbire zdravnikov in še posebnega prostovoljnega kmečkega nezgodnega zavarovanja.

Dr. Jože Potrč, ki je sodeloval pri zvezi anketi v Sloveniji in Bosni, je ugotovil, da se povsod pojavlja razumevanje za stroge kriterije glede oskrbnine v prvih dneh bolniškega staža, kar bi po sredno vplivalo tudi na dvig produktivnosti v podjetjih. Viktor Abelj, ki je danes vodil sejo, je od kraja ugotovil, da se vse premalo pojasnjujejo vsi odločilni momenti, ki narekujejo spremembe v sedanjem socialnem zavarovanju. Predvsem pa bi bilo treba še posebej gledati bolniškega zavarovanja s konkretnimi podatki dokazati, kako so tudi v tehnično naprednejših državah na tem področju daleč za našo ureditvijo, ki pa nalaga skupnost ogromna bremena (92 milijard v zveznem meniku, 16 milijard v republiškem), tako da se dejansko z vso resnostjo postavlja vprašanje, kako gospodariti s temi sredstvi in jih racionalneje izkoristiti. Kakor je viden napredek v vsem ostalem našem gospodarstvu, odkar velja v njem delavsko samoupravljanje, tako na področju socialnega zavarovanja še nismo dosegli odločilnega preokreta. Pri obravnavi konkretnih vprašanj se je zavzel za 80% oskrbnino v prvem bolniškem mesecu na osnovi povprečja zavarovančevih prejemkov v zad-

njih treh mesecih, za strožjo ureditvi oskrbnine v prvih treh bolniških dneh, za zavarovančev doplačevanje zdravil v splošnem, ker gre sedaj na primer samo v Mariboru iz okvira socialnega zavarovanja za zdravila po 9 milijonov din na mesec. Izrek se je proti izravnalnemu fondu, ki bi destimulativno vplival na poslovanje okrajnih zavarovalnih zavodov. Končno se je zavzel za prostovoljno zavarovanje kmečkega prebivalstva, ki je naletelo na ugoden odmev, a bi ga pa bilo treba skrbno proučiti. Nemara bi kazalo organizirati posebne komisije skupščinskih odborov, ki bi vso problematiko raziskale na terenu, vsaj v treh ali štirih okrajih, nakar bi skupščinska odbora poslala konkretne predloge zvezni skupščini v proučitev in zakonitev.

Mira Svetina je govorila o vprašanih preventivni, opozorila na potrebo sistematičnih zdravstvenih pregledov, ki so za vaje in šolsko mladino že predpisani in za neje skrbijo okraj, tako da bi se socialno zavarovanje na tem področju obremenilo le za dodatne prispevke. Izrekla se je proti dnevnici bolnikom za njih potovanja, ker že same potne hudo obremenjujejo posamezne kuče, kakor na primer goriški okraj

lanj za 18 milijonov din, kranjski pa 6 milijonov. Kar pa zadeva sodelovanje zavarovancev pri upravi zdravstvenih zavodov in ustanov, je ugotovila, da se praktično že sedaj izvaja, da pa posebej mezniki okrajni zavodi zastopnikom zavarovancev doslej niso v ničemer pomagali.

Feliks Razdrin se je glede dodeljevanja oskrbnin bolnikom zavzemal za upoštevanje njihovega premoženjskega stanja in je posebej terjati večje ukrepe za zdravstveno zaščito pri delu. Vlado Krivic se je izrazil za pravico delavskih svetov v podjetjih, da odločajo o dodeljevanju oskrbnin za prvih sedem dni, ki obremenjujejo podjetja, dalje za posebno takso na bolniške listke in recepte namesto zavarovančevih odstotnih doplačil za zdravila. Vprašanja preventivne, hišnih in obratnih zdravnikov pa bo mogoče rešiti šele, ko bo na razpolago zadostni kader in bo odpravljena privatna praksa ter zagotovljeno zadostno število predvsem splošnih zdravnikov.

Ivo Skerltnik je izrazil mnenje, da bi se s hospitalizacijo bolnikov v prvih treh dneh bolniškega stanja onemogočilo mnogo primerov izigravanja socialnega zavarovanja. Angela Ocepek je govorila o vprašanih preventivni, o organizaciji prehrane v kolektivih in o otroških dodatkih ter o dosežanih mestoma zelo pristranski praksi v zavarovalnem poslovanju.

Mavricij Borc je v zvezi z oskrbninami in pokojninami navajal primere iz Danske in Amerike, kjer je socialno zavarovanje pri oskrbninah obremenjeno le za 33%, oziroma znašajo pokojnine pri doseženi starostni dobi 65 let po 50 dolarjev in 10 funtov letno. Opozoril pa je tudi na težave, ki se bodo naprtille podjetjem sprično obveznosti, da krijejo sama oskrbnine svojih bolnikov v prvih 7 dneh. Kontrolirati bi bilo treba zavarovančeve nezgode doma, ki se sedaj prerade deklarirajo za nezgode pri delu. Večjo zdravstveno zaščito pri delu je terjati zlasti za rudarsko industrijo Alojz Lukač, ki je opozoril, da se bo letos nemara tudi trboveljski okrajni zavod uvrstil med zavarovalno pasivne zavode. Mirko Remec je, kakor drugi, ugotovil zadovoljstvo med zavarovanci in ostalim prebivalstvom sprično napovedanega večjega varčevanja in strožje ureditvi socialnega zavarovanja.

Pri popoldanski razpravi je predsednik odbora za zdravstvo

in socialno politiko tov. Viktor Avbelj povzel rezultate dosedanjih razprav v obliki dodatnih predlogov k zveznim tezam o bolniškem zavarovanju. Tako naj bi se oskrbnina znižala na 80% v prvem mesecu bolezni, razen za TBC in druga huda obolenja, in sicer na osnovi povprečja zavarovančevih prejemkov v zadnjih treh mesecih pred boleznijo. Oskrbnino za prvih sedem dni bolezni poravnajo podjetje. Za samce, ki se zdravijo v bolnicah, se zniža v večji meri. Kar se tiče zdravil, naj jih delno poravnajo koristnik, in sicer odstotno v gotovini ali v obliki takse na recept oziroma bolniški list ali pa delno v gotovini in delno s to takso. Dnevnice naj se zavarovanim bolnikom ne povišajo na 400 din, preskrbi pa naj se oskrbnina materam, ki izostanejo z dela zaradi nege obolelih otrok. b. ž.

PRVA SKUPŠČINA ZDRUŽENIH ZBOROV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA CELJE

Občine je treba usposabljanje za samostojno reševanje nalog

Tovariš Stane Kavčič, član Izvršnega sveta LRS, o nalogah celjske komune — Tovariš Riko Jerman izvoljen za novega predsednika OLO Celje

Celje, 14. aprila.

Danes je bilo v Narodnem domu pod predsedstvom najstarejšega odbornika okrajnega zbora proo skupno zasedanje ljudskih odborov obeh zborov ljudskega odbora Celje-mesto in okrajnega ljudskega odbora Celje-okolica. Pred tem st. združena zbora imela ločeni seji, na katerih so izvolili potrebne komisije. Razen odborov so proo skupščini prisostvovali tudi član Izvršnega sveta Ljudske skupščine Slovenije tovarš Stane Kavčič in nekateri zvezni in republiški ljudski poslanci.

O pomembnosti združitve mesta z okolico v novo komunalno skupnost okraja Celje — ter oblastvenih organov v skupno okrajno vodstvo je v imenu Izvršnega sveta Ljudske skupščine Slovenije spregovoril tovarš Stane Kavčič. Uvodoma je omenil, da združitve ne pomeni le formalni akt ali morda reševanje nekaterih kadrovskih vprašanj, marveč gre pri tem za izvajanje tiste ekonomske in naravne nujnosti povezovanja področij, ki jih treha gospodarsko-politična in družbena nujnost. Združitve bo doprinesla celjski kotlini veliko koristi, hkrati s tem pa se pred okraj postavljajo velike in odgovorne naloge. Pred-

vsem gre za odnose med okrajnim ljudskim odborom in občinami v okraju ter za odnose med komunalno skupnostjo in podjetji. So naloge, ki jih lahko OLO le formalno izvršuje, medtem ko ne more reševati nekaterih problemov na terenu, ker je od tega preveč oddaljen. Zato bo treba v bodoče nemehno krepiti občine, ki se bodo morale vse bolj usposabljanje za samostojno reševanje važnih nalog.

Dalje je tovarš Kavčič med drugim dejal, da odnosi v okviru komunalne skupnosti in podjetji še niso jasni; kot v teoretično-principialnem pogledu ne, tako tudi v praksi, ker so preveč prak-

nosilci »javnega mnenja«. Takšnih primerov bi lahko našli mnogo.

Menim, da bi bilo treba zdaj, ko govorimo o socialnem zavarovanju in spremembah o socialni zakonodaji, ko razpravljajo o tem odbori Zvezne ljudske skupščine, slišiti tudi na te anomalije in najti pravičnejšo ureditev pokojnin ter drugih socialnih in zdravstvenih oprasanj.

Politično delo Združenja upokojencev je kaj slabo, če pa ga že je kaj, je omejeno na izdajanje bolniških potrdil in izplačevanje posmrtnine. Če bi imelo Združenje svojo organizacijo ZK in če bi bilo deležno večje pomoči sindikalnih forumov, sem prepričan, da bi bilo njegovo delo mnogo koristnejše. Združenja upokojencev ne bi smeli zanemarjati, saj šteje ta organizacija kakih štiri sto tisoč članov. Skupnost daje mnogo denarja za pokojnine in zato bi morala Združenju upokojencev posvečati večjo pozornost.

Mirko S. Prelič,
tehnični tajnik I. podružnice
Združenja upokojencev,

tielstični. Odnose znotraj komune je treba urediti tako, da bodo imela vsa podjetja do skupnosti iste obveznosti.

Razprava o predlogu za izvolitev novega predsednika in podpredsednika OLO Celje je bila zelo živahna.

Za novega predsednika okrajnega ljudskega odbora Celje je bil izvoljen tovarš Riko Jerman, dosedanji predsednik MLO Celje-mesto, za podpredsednika pa Miran Čvenk, doslej predsednik OLO Celje-okolice. Prva okrajna skupščina je izvolila novi Okrajni svet za gospodarstvo, Svet za komunalne zadeve, Svet za prosveto in kulturo, Svet za zdravstvo in socialno skrbstvo, Svet za notranje zadeve ter več komisij pri okrajnem ljudskem odboru.

Delo odbora za prosveto Zveznega sveta Ljudske skupščine FLRJ

RAZPRAVA O NAMENU FAKULTET

Beograd, 14. apr. (Tanjug) Odbor za prosveto Zveznega izvršnega sveta je začel danes obravnavati osnutek splošnega zakona o univerzah v podrobnostih. Na podlagi obširne razprave o osnutku in raznih predlogih je predsednik odbora dr. Miloš Zanko proučil in v obliki spreminjevalnega predloga predložil novo prvo poglavje osnutka, obsegajoče temeljne določbe. O prvem členu osnutka so razpravljali danes malone tri ure. Ta člen naj bi namreč v najbolj zgoščeni obliki določil, kaj so univerze oziroma fakultete, njihov namen in odnos. Med to razpravo je bilo slišati mnogo pripomb, posamezni člani pa so predložili tudi več pisemnih spreminjevalnih predlogov. Tudi k ostalim enajstim členom prvega poglavja osnutka, ki jih je dr. Zanko v spreminjevalnem predlogu skrajšal na devet, so pripravili člani odbora pripombe. Naposled so strokovni komisiji naročili, naj prouči vse te pripombe in sestavi osnutek novih členov, ki jih bo odbor potem proučil. Ta komisija bo delala danes popoldne. Odbor bo na nadaljeval svoje delo jutri ob 9.30.

DNEVNA KRONIKA

Prvi delavski svet na železnici v Sloveniji

Ljubljana, 14. aprila. — V podjetju za vzdrževanje prog v Ljubljani so sinoči izvolili prvi delavski svet. To je hkrati prvi organ delavskega samoupravljanja na železnicih v Sloveniji. Volitve delavskih svetov v ostalih 17 železniških podjetjih in delavnicah na področju Slovenije morajo biti končane do 15. maja.

Proslava Dneva železničarjev v Novi Gorici

Nova Gorica, 14. apr. Okoli 250 ljudi, med njimi nekateri republiški ljudski poslanci, predstavniki oblasti, družbenih organizacij in delovnih kolektivov ter številni železniški uslužbenci iz goriškega železniškega vozla, se je udeležilo nocojšnje proslave Dneva železničarjev, ki je bila v dvorani nove upravne zgradbe v Novi Gorici.

O pomenu Dneva železničarjev ter o nekaterih problemih iz dela tukajšnjih železniških kolektivov je govoril tovarš Zdenko Kuštrm. V kulturnem delu programa so so-

Devizni tečaji 14. aprila

Posebni sestanek	Valuta	Ljubljana	Zagreb
1 ameriški dolar	830.—	830.—	
1 angleški funt	2.315.—	2.300.—	
100 nemških mark	17.250.—	17.269.73	
100 franc. frankov	—	1.630.—	
100 belg. frankov	—	238.—	
100 švic. frankov	17.000.—	17.000.—	
100 ital. lir	119.83	130.10	
100 holand. forintov	20.000.—	20.000.—	
100 šved. kron	—	16.304.69	
1 egipt. funt	1.790.—	—	
1 obr. \$ Avstrija	800.—	800.—	
1 obr. \$ Danska	—	657.—	
1 obr. \$ Grčija	—	706.69	
1 obr. \$ Turčija	608.—	60.97	
1 obr. \$ Izrael	—	600.—	

Pripombe: Promet je znašal 38 milijonov dinarjev, večji zaključki v turških dolarjih, USA dolarjih ter angleških funtih. Tečajji so se gibali na nivoju zadnjih srednjih tečajev s tendenco rahlega popuščanja. Neprodano je ostalo 3.600 DM pri limitu 17.500 din, turških dolarjev 10.000 pri limitu 610 din ter malenkostni znesek angleških funtov. Današnjih srednjih tečajev zaradi motenj v telefonskem omrežju nismo prejeli. Prihodnji posebni sestanek se bo vršil 15. t. m.

delovali člani sindikalne podružnice železničarjev iz Kanala ob Soči, dva kitarista Jeseniške železarne ter oktet, moški in mešani pevski zbor domače »Svobodec.

Plenum pokrajinskega komiteja ZK Vojvodine

Novi Sad, 14. aprila. — Jutri se bo začel v Novem Sadu plenarni sestanek pokrajinskega komiteja ZK za Vojvodino, ki bo trajal dva dni. Na njem bodo obravnavali ideološka vprašanja in stanje na vasi po reorganizaciji kmečkih delovnih zadrug.

Posvetovanje o zdraviliščih

Vrnjačka Banja, 14. apr. (Tanjug). V sredo, 21. aprila, bo v Vrnjački Banji prvo posvetovanje o jugoslovanskih zdraviliščih. Na njem bodo obravnavali zdravstvena in organizacijska vprašanja naših zdravilišč in zadeve, ki bi jih bilo treba urediti z novimi predpisi. Proučili bodo tudi možnost ustanovitve stalne organizacije za vsa zdravilišča, ki naj bi vskladila njihovo delo in pomagala pri nadaljnjem razvoju zdravilišč v naši državi.

Sodna razprava zoper Alojza Perneta

Kakor smo zvedeli na okrožnem sodišču v Ljubljani bo 28. t. m. razprava zoper Alojza Perneta, o katerem smo že poročali v našem listu.

Zagrebski študentje v tujini

Zagreb, 14. apr. Kakih sto študentov zagrebske univerze se bo letos udeležilo mednarodnih delovnih akcij, ki jih organizirajo posamezne nacionalne študentove

Postanite naročnik »Ljudske pravice — Borbe« in zavarovani boste za primer nesreče.

»EKONOMSKA POLITIKA«

prinaša v svoji današnji številki naslednje članke:

PRISPEVEK K MIRU
ZAKLJUČNI RAČUN IN PRORACUN
NA DOBRI POTI
INSTRUMENTI KOMUNALNE SKUPNOSTI
KAKO NAJ SE REŠIMO UVOZA MASTI
KMETIJSKI NACRTI LATINSKE AMERIKE
SVETOVNA KRIZA VINOGRADNIŠTVA
IZMENJAVA MED VELIKO BRITANJO
IN SOVJETSKIM BLOKOM

Poleg tega prinaša beležke in komentarje pod naslovi: Povečanje regresa, Izvoz in uvoz v prvem tromesečju, Gibanje cen na debelo, Elektrarne v Crni gori, Izvoz koruze lahko izboljšamo, Železarne obetajo ojačen tempo, Kaj je pokazala anketa, Sporazum o vodnem režimu na Dravi, Krediti s pomočjo zadrug, Sporazum sejmov, Predpisi o gradbeništvu, Odgovornost za prikrite pomanjkljivosti, Novi gospodarski ukrepi.

V svojih stalnih rubrikah Knjige in časopisi in Dopisi uredništvu prinaša razne članke, v rubriki Iz gospodarske statistike pa tabele indeksa industrijske proizvodnje in gradbeništvu, indeksa fizičnega obsega industrijske proizvodnje in indeksa potniškega in blagovnega prometa — vse v februarju 1954.

Na braniku domovine

Enote JLA na jugoslovansko-italijanski in jugoslovansko-avstrijski meji praznujejo danes šestletnico formiranja svoje enote. Na današnji dan leta 1948 je bila z ukazom vrhovnega komandanta iz bivše slovenske divizije KNOJ formirana obmejna enota za čuvanje zahodnih meja naše domovine.

Šest let je razmeroma malo za razvoj takšne enote, vendar pa je ta čas bogat, poln novih uspehov in pomembnih dejanj. Ko je polkovnik Blažević po radu Ljubljana govoril svojim vojakom in oficirjem ter jim čestital k prazniku, je poudaril: »Zvesti tradicijam svojih prednikov, borcem NOV, VOV, VDV in KNOJ in povojnim žrtvam padlih graničarjev so vojakovi in oficirski naše enote častno izpolnili svojo nalogo in opravili izkazano jim zaupanje.«

Treba bi bilo popisati mnogo strani zgodovine naših bojev proti raznim tegobam, da bi vsaj delno napisali vse tisto, kar so storile obmejne enote skupaj z ljudstvom za mirni razvoj domovine. Naš povojni položaj ni bil lagoden, saj je bil še poln ran, ki nam jih je zadala še vojna. Težavni so bili dnevi leta 1948, ko so kar čez noč pritiskali na mlado Jugoslavijo z najhujšimi mahinacijami, da bi jo prisilili na kolena. Radi bi uresničili za Jugoslavijo krivični sklep in izročili STO Italiji. Na Jugoslavijo na vse načine pritiskajo zdaj z Vzhoda, zdaj z Zahoda, da bi kaj iztisnili iz nje in zadostili svojim skominam, da bi zavirali graditev socializma v deželi, ki je prispevala v drugi svetovni vojni toliko žrtev za pravično stvar.

V vseh teh težavnih trenutkih so graničarji noč in dan čvrsto stali na meji svoje domovine. Dobro razumevajoč poklic graničarja, prežeti z ljubeznijo do domovine, polni rodoljubnih čustev, zvesti tradicijam svojih prednikov, pogumni, pripravljeni na največje napore so častno izpolnjevali naloge, ki so jih čakale. Koliko je bilo prečutih noči, koliko težav in nevarnosti v zvezi s snežnimi plazovi, meteži in mrazom! Vse to pa ni niti za hip zadržalo mladih vojakov in izkušenih oficirjev, da ne bi bili tam, kjer je njihovo mesto, in da ne bi v službi vestno čuvali tudi tega zahodnega dela naše domovine. Mnogi, ki so hoteli skrivaj priti čez mejo, vohuni in tihotapci so se v svojih računih zmotili. Prišli so v roke graničarjev tam, kjer so jih najmanj pričakovali.

Za mnoge uspehe v čuvanju meje na tem delu naše domovine, je poudaril na koncu svojega govora polkovnik Blažević, se je treba zahvaliti obmejnemu prebivalstvu, družbenim in političnim organizacijam, organom varnosti in ljudske oblasti. Z njihovim sodelovanjem smo dosegli, da je naša meja je čvrstejša in neprobojnija. In končno je še poudaril, da je tesno sodelovanje graničarjev z obmejnimi prebivalstvom v čuvanju naše meje zelo važen čimtelj.

Matija Božič, major

Tretji dan bivanja predsednika Tita v Turčiji

(Nadaljevanje s 1. strani)
Pred predsednikom so strumno korakale odlično opremljene pehotne, konjeniške, motorizirane in tankovske enote.
Po vojaški paradji se je maršal Tito na hipodromu razgovarjal s turškimi državnimi in vojaškimi voditelji in ob tej priložnosti izrazil svoje zadovoljstvo z zadržanjem vojakov, opremljenostjo in bojno pripravljeno turske armade. Ob izhodu iz hipodroma se množica nikakor hotela raziti in je nestrpnost čakala, da se pojavi maršal Tito. Ko je maršal Tito odhajal, so ga

prisotni pozdravljali s ploskanjem in vzkliki »Živel«.
Danes ob 18. uri so se nadaljevali politični razgovori med jugoslovanskimi in turškimi predstavnikmi.

NADALJNI PROGRAM

V četrtek dopoldne bo predsednik Tito obiskal hititski in etnografski muzej v Ankari ter Inštitut za uporabno umetnost. Popoldne bo s člani svojega spremstva gost na kosilu, ki ga priredi njemu na čast predsednik turske vlade Menderes.

Za popoldne je napovedana tiskovna konferenca državnega tajnika za zunanje zadeve Koče Popovića. Slavnostno večerjo bo v četrtek priredil turški minister za zunanje zadeve prof. Köprülü. Zvečer bo v državnem gledališču v Ankari slavnostna predstava.

Jože Smole

V Ženevi bo tri tisoč delegatov

Ženeva, 14. apr. (AFP) V Ženevi zaključujejo priprave na veliko mednarodno konferenco, na kateri bodo razpravljali o Koreji in Indokini.

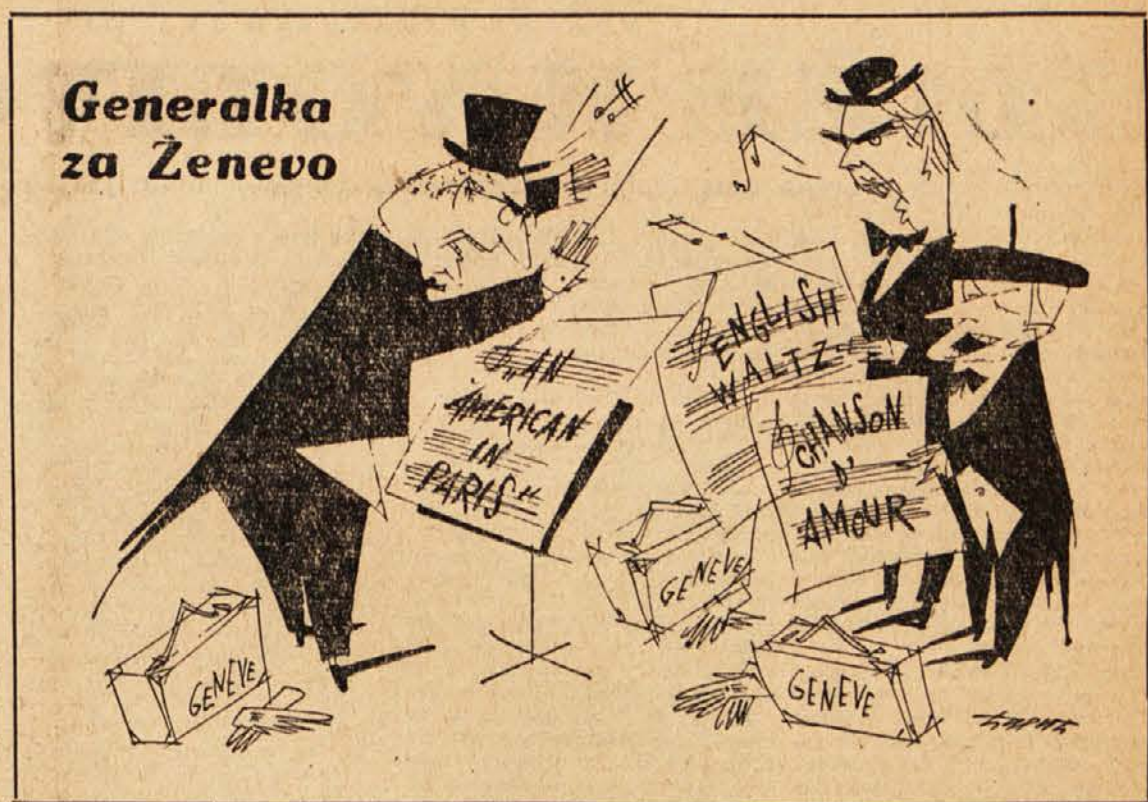
Tu sodijo, da bo tej konferenci, ki se bo začela 26. aprila, prisostvovalo okrog 3000 delegatov, strokovnjakov in drugih članov delegacij. Doslej je najhujši problem, kako najti vilo za sovjetskega zunanjega ministra Molotova. Kaže, da bodo izbrali vilo v Jeantonu, 12 km daleč od Ženeve. Prav tako še ni gotovo, ali bo Kitajska privolila v to, da bi njene delegate nastanili v šestih ženevskih hotelih.

Zatišje pred viharjem

Hanoj, 14. aprila (AFP) Vse kaže, da je tretja stopnja bitke za francosko oporišče Dien Bien Fu neogibna. Relativno zatišje v preteklih nočeh se je danes nadaljevalo. Ho Si Minhovo topništvo je davi razbijalo okope branilcev Dien Bien Fuja.

Neugodno vreme je zaviralo francosko letalstvo, da bi povečalo svojo dejavnost proti Ho Si Minhovim enotam, ki se pripravljajo na nov napad na to močno francosko oporišče. Francoskemu letalstvu se je minulo več posrečilo ob podpori lovskih letal dobaviteljskega podjetja Dien Bien Fuja živila in strelivo.

V Hanoju pričakujejo neposredne akcije Ho Si Minhovega generala Giapa tem bolj, ker se približuje deževno obdobje ter slednji ne more več čakati sprčo bližnje ženevske konference.

Obrazložitev ministra Edena

London, 14. apr. (Tanjug) Britanska vlada in šest držav Evropske obrambne skupnosti so se končno sporazumele o obliki britanskega vojaškega sodelovanja s to organizacijo. Podrobnosti je danes popoldne obrazložil britanski zunanji minister Eden v Spodnjem domu. Toda britanske obveznosti do evropske vojske bodo le s težavo zadovoljile politične kroge v Franciji, ki so doslej zavračali ratifikacijo pogodbe o EOS brez močnih britanskih zagotovil.

Sestanek Eden-Blücher

London, 14. aprila (AFP) Britanski zunanji minister je danes sprejel zahodnonemškega podkanclerja Blücherja, ki je na uradnem obisku v Londonu. Blücher se je včeraj sešel z Iwom Kirkpatrickom, stalnim podtajnikom v Foreign Officeu.

Sodijo, da sta se Eden in Blücher razgovarjala o odnosih med obema državama.

DULLESOVI RAZGOVORI V PARIZU

ZDA bodo počakale na francoski odgovor

Pariški razgovori imajo drugačen značaj od sporazuma Dulles-Eden — Tudi Laniel se je razgovarjal z zunanjim ministrom ZDA

Pariz, 14. apr. (Reuter). Ameriški zunanji minister Dulles se je začel danes razgovarjati s francoskim zunanjim ministrom Bidaultom o ustanovitvi »protikomunističnega bloka« zahodnih držav v Aziji.

Sadovi razgovorov med Dullesom in Bidaultom nemara ne bodo za Francijo takega značaja kot večerajšnji sporazum z Veliko Britanijo o možnosti sklenitve daljnovzhodnega pakta, nekakšnega severnoatlantskega pakta v tem področju.

Kaže, da lahko Dulles počaka na končni francoski odgovor do svoje vrnitve v Pariz, kjer bo prihodnji teden sodeloval na se-

stanku Sveta severnoatlantskega pakta. Ker Francija sodi, da Dulles ne vztraja več na izdaji skupnega opozorila Kitajski pred ženevsko konferenco, bo ta predlog najbrž naletel na ugoden odmev.

Minister Dulles ni hotel po prvem sestanku z Bidaultom ničesar povedati o razgovorih.

V diplomatskih krogih izjavljajo, da so razgovori potekali v pristranem vzdušju in da sta državnikova izmenljiva gledišča Francije in Amerike o položaju na Daljnem vzhodu, zlasti v Indokini. Dulles je obvestil Bidaulta o razgovorih, ki jih je imel v Londonu z Edenom.

Bidault je Dullesu izrazil hvaležnost Francije za hitro pomoč, ki jo je nudila ameriška vlada francosko-vietnamskim četam. Zatem je obrazložil splošno francosko stališče do vojnega položaja v Indokini in izrazil željo, naj bi čimprej poravnali spor, kar bi omogočilo Franciji »izpolniti njene obveznosti do Združenih držav«. Razgovori strokovnjakov so se začeli takoj po sestanku med Dullesom in Bidaultom in se bodo nadaljevali tudi popoldne.

Predsednik francoske vlade Laniel je popoldne sprejel ministra Dullesa. Davi pa se je Laniel sestel s francoskim zunanjim ministrom Bidaultom.

DANES PO SVETU

Londonška sugestija

Dullesovi razgovori v Parizu bi utegnili prispevati k sporazumu, ki sta ga doslej Dulles in Eden v Londonu ali pa spreminiti njegovo bistvo.

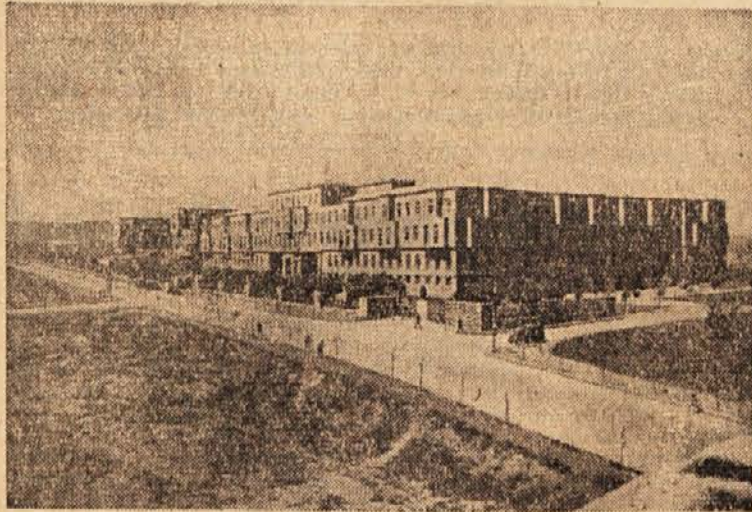
Pred tem sestankom so verovali, da želi Dulles pripraviti London in Pariz do tega, da bi privolila v opomin Kitajski zaradi dozevnega vmešavanja v indokitajsko vojno. London in Pariz se zamislila, ki bi po mnenju Washingtona okrepila vpliv zahodnih delegatov na ženevski konferenci, nista podprla. Pred londonskim sestankom je bilo tudi znano, da se Britanija in Francija v glavnem strinjata z bistvom ameriškega predloga, ne pa tudi z njegovo obliko, ostroma, da sta proti vsakemu koraku, ki bi otežilo delo ženevske konference.

Sodeč po Edenovi izjavi v parlamentu so se nesoglasjem glede oblike izognili v prid sporazuma o bistvu, in sicer z mnenjem, da je jugovzhodna Azija življenjskega pomena za zahodne države.

Formalni opomin Kitajski bi dejansko pomenil veliko manjši opomin, kot pripravljeno Velike Britanije, da se loti organizacije novega pakta, podobnega Atlantskemu, ki bi deloval tako v Indokini kot tudi na vsem področju jugovzhodne Azije in zahodnega Pacifika. Pripravljenost Britanije, da privoli v takšen kompromis, dejansko ni nobeno preseženje ali novost, ker so znani njeni napori glede vključitve v tako imenovani ANZAS pakt (med Avstralijo, Novo Zelandijo in ZDA), ki so bili doslej prepričani sprčo odpora ZDA.

Ta londonska zamisel po obliki ne presega okvirov sugestije, in sicer vsakakor zavoljo znane britanske želje, da bi se po možnosti izognili vsakemu novemu ogorčenju ali odporu ljudstva na Daljnem vzhodu. Pa vendar bi utegnile biti posledice te zamisli ogromne. Jasno je, da bo ta zamisel naletela na globoko nezadovoljstvo vseh daljnovzhodnih narodov, predvsem pa tistih nevrtnih držav, ki se nikakor ne žele povezati s kakršnikoli paktom in ki sodijo, da bi predvideni pakt bil huda in stalna nevarnost za mir na Daljnem vzhodu. Razen tega je težko verjeti, da ta londonska sugestija ne bo vplivala na vzdušje ženevske konference, vzlic prizadevanju Londona in Pariza, da bi se izognila vsemu, kar bi lahko pogajanja otežilo.

V. Testlé

Poslopje turskega ministrstva narodne obrambe

Preprečen poskus

da bi razbili enotnost Svetovne federacije bivših borcev

Pobuda glede ustanovitve evropske organizacije bivših borcev, ki bi bila v sestavi Svetovne federacije, pomeni po mnenju voditeljev jugoslovanskih organizacij borcev poskus, da bi posredno vplivali v Svetovno federacijo bivših borcev tudi tiste nacionalne organizacije, ki za to nimajo pogojev.

O tem vprašanju so konec preteklega meseca v Parizu na zasedanju Izvršnega odbora Svetovne federacije živahno razpravljali. Izvršni odbor je odklonil predlog o včlanitvi in sodelovanju evropske organizacije bivših borcev, ker so nekaterim članicam te nove organizacije že poprej sprejeli njihovega značaja, ki je v nastrotju s Svetovno federacijo bivših borcev, odrekli sprejem v Svetovno federacijo.

Oster odziv so vzbudila na zasedanju tudi nekatera druga sta-

lišča bodoče organizacije, ki so bila sprožena v tisku. Tako posamezni pobudniki le-te, kakor n. pr. nemški polkovnik Doye, nastopajo proti priznanju pravic borcev, udeležencev gibanja odpora po svetu in jih imenujejo barbare.

Zoper takšna gledišča je odločno nastopil na zasedanju Izvršnega odbora jugoslovanski predstavnik, prvi podpredsednik Svetovne federacije, generalpodpolkovnik Miloje Milojevič. Poudaril je, da so milijoni borcev gibanja odpora in partizanskih enot po vsem svetu znatno prispevali k zmagi nad fašizmom in si s tem pridobili pravice bivših borcev.

S tem, da so energično odklonili sprejem evropske organizacije bivših borcev v Svetovno organizacijo, so, sodijo v jugoslovanskih organizacijah borcev, onemogočili poskus, da bi razbili enotnost in kompromitirali Svetovno federacijo bivših borcev. (Jugopress)

Britanska divizija za EOS

London, 14. aprila (AFP). — Britanski zunanji minister Eden je danes popoldne v Spodnjem domu dejal, da je Velika Britanija pripravljena vključiti v evropsko obrambno skupnost eno oklopno divizijo. Dejal je, da je ta oklopna divizija že v Nemčiji, njenega poveljnika generala Grüntherja pa so že obvestili, da bodo to divizijo vključili v evropsko vojsko takoj, ko bo leta ustanovljena.

Churchillovo dopisovanje z Nehrujem

New Delhi, 14. apr. (Tanjug) Predsednik angl. vlade Churchill in predsednik indijske vlade sta izmenjala pismi v zvezi z Nehrujevimi pozivom, naj bi prenehali nadaljnji poizkusi z vodikovo bombo.

Uradni krogi ne govorijo o besedilu pisma. Domnevajo pa, da je Churchill, ki je prvi poslal pismo, razložil Nehruju gledišče, po katerem je vodikova bomba orožje, naperjeno proti vojni nevarnosti in spritje tega ni potrebno zahteva, da bi ti poskusi prenehali pred sporazumom o njeni prepovedi.

Zahodna soglasnost

London, 14. apr. (AFP). Strokovnjaki treh zahodnih velesil redigirajo v Parizu noto Sovjetski zvezi, ki bo odgovor na najnovejšo sovjetske predloge o evropski kolektivni varnosti in pridružitvi Sovjetske zveze k atlantski paktu.

Predstavnik Foreign Officea je danes izjavil, da med zahodnimi velesilami ni nobenega nesoglasja glede načel, ki bodo navdihovala ta odgovor. Pripomnil je, da mu ni znano, da bi bil odgovor na sovjetsko noto predmet razgovor med britanskim in ameriškim zunanjim ministrom ob Dullesovim obisku v Londonu.

Jugoslovansko-bolgarska pogajanja

V Sofiji so se 14. aprila začela pogajanja med jugoslovansko in bolgarsko delegacijo o pravilniku o delu osrednje in sektorskih mešanih komisij za proučevanje obmejnih incidentov na jugoslovansko-bolgarski meji. Jugoslovansko delegacijo vodi polkovnik Anton Zgonc.

Mešano jugoslovansko-bolgarsko komisijo za preiskovanje obmejnih incidentov so ustanovili na predlog jugoslovanske vlade že leta 1950.

OB BRITANSKO-AMERIŠKEM SPORAZUMU

Stališče laburistov do Indokine

Kompromisna linija Clementa Attleeya in ostra kritika bevanistov

London, 14. aprila, (Tanjug). V laburistični parlamentarni skupini so deljena mnenja o stališču stranke do britansko-ameriškega sporazuma, po katerem naj bi ustanovili obrambno organizacijo za Jugovzhodno Azijo po zgledu severnoatlantskega pakta v Evropi.

Vodja laburističnega levega krila Aneurina Bevana, ki je včeraj napadel sporazum med Edenom in Dullesom, so grajali, češ da ni upošteval stališča večine v strankinem vodstvu. Več laburističnih poslancev je izrazil nezadovoljstvo zaradi Attleeevega posredovanja v Spodnjem domu in je slednjemu očitalo, da je bil premil, ko je govoril o zaključkih razgovorov med Edenom in Dullesom.

Po večerajšnji parlamentarni seji se je sestal parlamentarni odbor laburistične stranke. Skupina laburističnih poslancev je zahtevala, naj bi proučili objavo resolucije, v kateri bi grajali zunanjo ministra Edena, češ da ni jasno obrazložil, da Velika Britanija ne bo podprla sedanje francoske politike v Indokini. Ta predlog je bil zavrnjen, ker je večina zahtevala, naj bi takšne resolucije ne izročili Spodnjemu domu, dokler ne bi tega vprašanja obravnavali na nocojšnjem sestanku celotne laburistične parlamentarne skupine.

Izvršni odbor britanske laburistične stranke je na sinočnjem posebnem sestanku sprejel kom-

promisno resolucijo o poglavitnih nalogah britanske diplomacije na ženevski konferenci. V resoluciji je rečeno, da je ena poglavitnih nalog britanske diplomacije, zavzemati se za takšno ureditev indokitajskega vprašanja, ki »bi omogočila narodom tega področja ostvariti popolno in resnično demokratično neodvisnost«.

Laburistična parlamentarna skupina bo na nocojšnjem sestanku razpravljala o skupni politiki nasproti Indokini. Z glasovanjem bodo odločili, ali bo parlamentarna skupina podpirala stališče bevanistov v njihovem ostrem kritiziranju vlade, ali bo sprejela kompromisno linijo Clementa Attleeya.

Z VSEH STRANI SVETA

ZDA

Oppenheimerjeva korespondenca

Washington, 14. aprila. (AFP) Uglejni atomski znanstvenik dr. Robert Oppenheimer, ki so ga razročili dolžnosti in proti njemu začeli preiskavo, je objavil danes svojo korespondenco z generalnim direktorjem federalne komisije za atomsko energijo generalom Nicolsom.

V pismu generala Nicolsa, ki ga je napisal decembra lani, je rečeno, da so Oppenheimerja obdolžili podtalne dejavnosti. Med drugim so ga obdolžili, da je bil proti izdelavi vodikove bombe. V začetku marca je Oppenheimer v 43 strani dolgem pismu zavrnil vseh 16 točk obtožnice.

Kuomintanške enote za Indokino?

Washington, 14. aprila. (AFP) Demokratični senator Paul Douglas je predlagal večeraj, naj bi kuomintanške enote s Formoze uporabili v indokitajski vojni. Sicer pa je Douglas kuomintanško vlado v Taipeiju imenoval vlado korupcije in terorizma. Pripomnil pa je, da bi bila pomoč kuomintanških enot v Indokini zelo koristna.

JAPONSKA

Diplomatski odnosi z Egiptom

Tokio, 14. aprila. (Reuter) Japonsko zunanje ministrstvo je objavilo, da sta Japonska in egiptovska vlada sklenili povišati svoji diplomatski predstavnosti v Tokiju in Kairu na stopnjo veleposlanstev.

Zrtno tornado

Tokio, 14. aprila. (AFP) Sliviti tornado, ki je predvečerašnjim zajel severovzhodni del otoka Kosu, je

terjal med japonskimi riliči 33 smrtnih žrtev. Tri ribiške ladje je potopila. Obalna patrulna služba je našla še osem ribiških ladij.

Bikini v tajnosti

Tokio, 14. aprila. (AFP) Japonska je sklenila obdržati v strogi tajnosti ugotovitve o učinku jedrske eksplozije, ki so se je pripetila 1. marca na Bikiniju. Znanstveniki kokijske univerze so dobili navodila, naj ne objavljajo nobenih podatkov o 23 ribičih, ki so dobili opekline od radioaktivnega pepela.

KITAJSKA

Ameriško-kuomintanški manevri

Peking, 14. aprila. Nova Kitajska poroča, da so bili večeraj v Tajvanski morskimi ožini manevri, pri katerih so sodelovale ameriške in kuomintanške enote. Agencija trdi da so v teh manevrih sodelovale ameriške bojne ladje in okrog tisoč kuomintanških mornarjev.

AVSTRALIJA

Sovjetsko vohunstvo

Canberra, 14. aprila. (AFP) Avstralski parlament je sprejel zakon, ki pooblašča vladno komisijo, da raziskuje sovjetsko vohunsko omrežje v Avstraliji. Zakon so sprejeli po našem postopku.

Ta ukrep so izdali po večerajšnji izjavi ministrskega predsednika Menzies, da je tretji tajnik sovjetskega veleposlanstva Vladimir Petrov zaprosil za azil in ponudil avstralski varnostni službi podatke o sovjetskem vohunstvu.

Posebna komisija bo preiskala, ali je Moskva dobila informacije o poizkusi za vodenimi izstrelki.

IRAN

Pogajanja v Teheranu

Teheran, 14. aprila. (AFP) Davi so se v Teheranu začela pogajanja med predstavniki iranske vlade in osmih petrolejskih družb. Cilj pogajanj je ustanovitev petrolejske konzorcija za prodajo iranske nafte.

VELIKA BRITANIJA

Potovanje ministra Lyttletona

London, 14. aprila. (Tanjug). Britanski minister za kolonije Lyttleton je odpotoval 26. aprila v Ugando, od tod pa 1. maja v Niassaland. Minister Lyttleton želi biti nazvoč, ko bo te britanske posesti obiskala kraljica Elizabeta II.

Obiski študentov v SZ

London, 14. aprila. (Tanjug) Kakih 29 študentov je danes odpotovalo v SZ, kjer se bodo mudili tri tedne.

FRANCIJA

Za stavko in proti njej

Pariz, 14. aprila. (Tanjug) Generalna konferenca »Force Ouvriere« se ni hotela pridružiti 24.urni splošni stavki, ki so jo za 28. april napovedali informatorjevska Generalna konferenca dela in krčmanski sindikati. Izvršni biro »Force Ouvriere« sodi, da ima ta stavka čisto politične cilje in da v sedanjih okoliščinah ne bi bila učinkovita.

FILIPINI

Program vlade za ženevsko konferenco

Manila, 14. aprila. (FP) Podpredsednik Filipinov zunanji minister in vodja filipinske delegacije na ženevski konferenci Garcia je objavil program treh točk, za katerega se bo

njegova delegacija zavzemala na ženevskih razgovorih, in sicer za sproženo koalicijo velesil in azijskih držav, da bi tako slednje dobile neodvisnost, nadalje za združitev Koreje in proti priznanju Kitajske in sprejemu le-te v OZN.

INDOKINA

Giap pripravlja nov napad

Pariz, 14. aprila. (Reuter). Predstavnik francoskih oblasti v Hanoju je sinoči izjavil, da vsak hip pričakujejo tretji in največji napad Ho Si Minhovih enot na Dien Bien Fu. Poveljnik Ho Si Minhovih enot general Giap koncentriira svoja enote zaradi novega napada. Sodijo da ima na razpolago 20 do 30.000 ljudi. Opazovalci pripomnjajo, da ima poveljnik obleganega Dien Bien Fuja samo okrog 10.000 mož.

Ho Si Minhovo topništvo je večeraj tesno obstrlevalo rove okrog vseh oporišč.

PAKISTAN

Zanikane vesti o pogajanjih z Afganistanom

Karachi, 14. aprila. (AFP) Predstavnik zunanje ministrstva je demantiral vesti, da se Pakistan in Afganistan tajno pogajata o uradni viti federacije med obema državama. Predstavnik je poudaril, da so takšne vesti neutemeljene in čisto spekulativne.

INDIJA

Politična kriza

New Delhi, 14. aprila. (Tanjug). Indijski časnik poročajo iz Karachija, da bo pakistanska vlada zabredla v hudo krizo, če predsednik Mohamed Ali ne bo odločno nastopil proti zahtevi, naj iz vlade odstopijo zunanji ministar Zafarullah Kana in notranjega ministra Gurmanija, kar zahteva del vodstva Muslimanske lige.

IZ PRAKSE DELAVSKIH SVETOV

BLIŽE K VOLIVCEM

V nekaterih večjih podjetjih ustanovljajo obratne svete, da bi delavsko upravljanje bolj približali vsem delavcem

Delavski sveti so v štirih letih obstoja zelo napredovali. V glavnem so že za nami časi, ko so se zapisniki sej delavskega sveta skoraj redno takole začeli: »Potem, ko je predsednik delavskega sveta začel sejo, je takoj dobil besedo tov. direktor, ki je poročal o delu upravnega odbora. Tovariš direktor je...« itd. Po takšnem direktorjevem poročilu se je razprava najraje zasukala okrog drobnih problemčkov. Nesmiselno in tudi krivično bi bilo, če bi kot primer imenovali katerikoli podjetje, ker so bile te stvari splošen pojav, ki je nujno spremljal rojstvo in prve korake delavskih svetov.

Na sedanji razvojni stopnji delavskega upravljanja pa so v kolektivih, ki dovolj kritično spremljajo ta razvoj, začeli čutili vrzel: gre za prešibko pritegnitev celotnega kolektiva k razpravljanju in odločanju. Na to, eno iz-

med glavnih slabosti delavskega upravljanja v mnogih podjetjih so letos opozorili tudi številni občni zbori sindikalnih organizacij ter konference organizacij Zveze komunistov.

MARSIKATERI DELAVSKI SVET NI DOVOLJ V STIKU S KOLEKTIVOM

Metode upravljanja so si najprej osvojili upravni odbori, ker so vanje prišli najbolj razgledani delavci in uslužbeni, ki so na pogostih sejah upravnih odborov nujno morali tekoče spremljati problematiko. To je rodilo dobre posledice, toda hkrati je nosilo s seboj nenehno nevarnost, da se upravni odbor loči od delavskega sveta in kolektiva ter se začne stapljati s tehničnim vodstvom podjetja v skupen organ. Pri tem nastanejo pogoji, ki omogočajo tudi samovoljno bodisi posamez-

nikov bodisi celotnega upravnega odbora in tehničnega vodstva.

V kolektivih, ki so uvideli to nevarnost, si politične organizacije in delavski sveti prizadevajo, da bi vzpostavili večjo odgovornost upravnih odborov do delavskih svetov. Toda marsikje ugotavljajo, da že nastaja — iz podobnih vzrokov kot veljajo za upravne odbore — razdalja tudi med delavskim svetom in kolektivom. Pogosti so primeri, da sklepa o nalogah, ki bistveno vplivajo na delo in perspektivo podjetja (n. pr. družbeni plan podjetja, analiza zaključnega računa, razdelitev finančnih sredstev, s katerimi razpolaga celotni kolektiv, tarifni pravilnik itd.) izključno le delavski svet, ne da bi se posvetoval s kolektivom, ker pozabljajo, da je temu odgovoren. Delavci govore o takih sklepih: »Sklenili so tako in tako...«, pri čemer je moč uganiti neizgovorjeno misel »nas niso nič vprašali...«. Ta oddvojenost kaj lahko povzroči v začetku nerazpoložnost, kasneje pa tudi odpor volivcev proti uresničevanju sklepov, ki jih je delavski svet sprejel za zaprtimi vrati. Do tega odpora pride lahko celo tedaj, če so sklepi koristni in potrebni, a jih je delavski svet sprejel brez sodelovanja kolektiva. V takšnem primeru lahko izrabijo nerazpoložene ljudi socializmu tuji elementi, ki se skušajo nasloniti predvsem na nekatere politično še ne prebujene in v gospodarstvu slabo razgledane delavce. Vse to opozarja, da oddvojenost delavskega sveta od kolektiva lahko povzroči hude politične probleme v podjetjih.

V JESENISKI ŽELEZARNI SI POMAGAJO Z OBRATNIMI SVETI

Oddvojenost delavskega sveta od kolektiva skušajo v raznih podjetjih odpravljati na razne načine kot n. pr. z uvajanjem obratnih delavskih svetov. V jeseniški železarni so že lani izvolili razen centralnega delavskega sveta (za celotno podjetje) še obratne delavske svete in pravijo, da uspehi niso izostali. Obratna delavska sveta martinarne in javorniškega obrata sta pripomogla do kvalitnejših izdelkov, delavska sveta transporta in martinarne sta z medsebojnimi posvetovanjem izboljšala transport itd. Obratni delavski sveti so sestavljali tarifne pravilnike za svoje obrate, seveda v okviru pravilnika, ki velja za vse podjetje. V obratne svete volijo tudi delavce in namočence, ki niso člani centralnega delavskega sveta, vendar skušajo doseči tudi to, da bi člani centralnega delavskega sveta redno obiskovale seje obratnih svetov v tistih obratih, kjer so bili izvoljeni. Tako se člani centralnega delavskega sveta seznanjajo s problematiko in mnenji obratov, ki so jih izvolili, prenašajo ta mnenja na seje centralnega delavskega sveta in obratno. Obratni delavski sveti imajo materialno osnovo, ker imajo obrati svoje finančno poslovanje. V svojih obratih nastopajo samostojno, vendar se morajo ravnati po okvirnih sklepih centralnega delavskega sveta, ki zastopa podjetje tudi navzven.

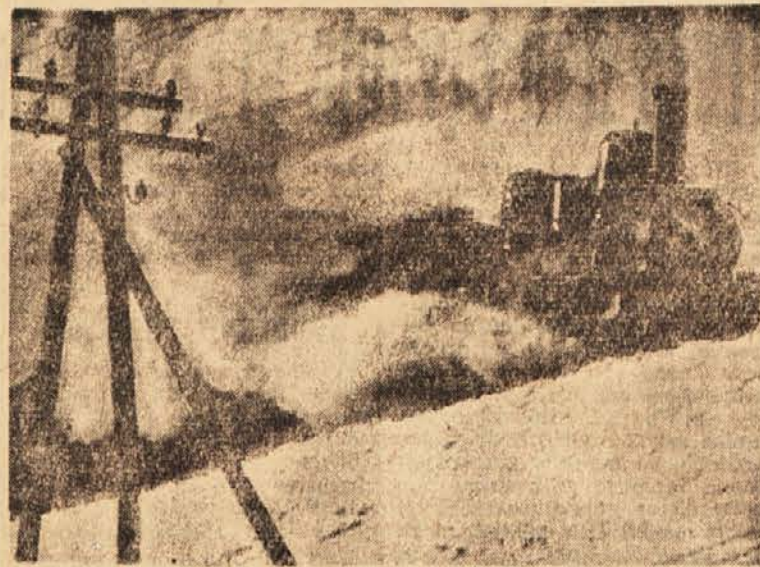
TUDI V LITOSTROJU UVAJAJO OBRATNE DELAVSKE SVETE

V ljubljanskem Litostroju so se tudi odločili, da bodo uvedli obratne delavske svete, s katerimi želijo približati delavsko

upravljanje neposrednim proizvajalcem. Vendar ne nameravajo voliti članov obratnih svetov posebej, temveč bodo v delavski svet tega ali onega obrata avtomatično prišli ljudje, ki jih je ta obrat izvolil v centralni delavski svet. Centralni delavski svet bo po potrebi tudi osnoval posamezne komisije, ki bodo proučevale konkretne probleme in pripravljale predloge za seje delavskega sveta. Komisije bodo le začasne, kajti med člani delavskega sveta prevladuje mnenje, da bi stalne komisije razbijale kolektivnost delavskega sveta in bi se lahko sprevrgle tudi v nekakšne »uprave v upravi«. Stalno bi delovala le komisija za predloge in pritožbe, ki bi imela to nalogo, da bi rešila delavski svet nepomembnih toda številnih drobnarij in mu omogočila eksperimentalnejše sklepanje. Pristojnosti centralnega delavskega sveta, obratnih svetov, upravnega odbora, direktorja in komisij bodo uzakonili v poslovniku organov delavskega upravljanja v podjetju. Poslovnik že sestavljajo.

Za uvedbo obratnih delavskih svetov se v Sloveniji navdušujejo še nekateri večji kolektivi, so pa tudi taki, ki se za obratne svete ne ogrevajo. Posamezni republikanski odbori sindikatov (n. pr. Republiški sindikat metalurgov) sicer priporočajo uvedbo obratnih svetov v večjih podjetjih, vendar jih ne vsiljujejo, ker menijo, da je treba upoštevati različne pogoje v posameznih podjetjih. O vsem tem se v glavnem šele razpravlja, toda v podjetjih, kjer se odločajo za uvedbo obratnih svetov, smatrajo, da bodo ti organi (zlasti še če bi jih potrdila zakonodaja) pomagali premostiti razdaljo, ki zdaj zlasti v nekaterih večjih podjetjih obstoja med delavskim svetom in kolektivom.

Miro Zakrajšek

Danes je Dan železničarjev, ob katerem se spominjamo nešteti borbenih in delovnih uspehov vseh uslužbencev državnih železnic. Čestitamo jim in želimo, da bi — kakor doslej — tudi v bodoče čvrsto sodelovali v graditvi naše socialistične domovine.

Na vinsko razstavo v Ljubliani bo prišlo mnogo strokovnjakov iz zahodnih držav

Izvoz vina leta 1950 je dosegel skoraj eno milijardo dinarjev tujih valut; od te vrednosti odpade skoraj tretjina na izvoz vina iz naše republike. Zaradi prehranjevalne krize v zadnjih dveh letih je izvoz vina leta 1952 in 1953 zelo padel, toda letošnji izvoz mnogo bolje kaže, zlasti za naša vina. Predvidoma bo znašala vrednost letošnjega izvoza preko 250 milijonov deviznih dinarjev, za kar bi lahko kupili 2 tisoč vagonov pšenice, ki jih uvažamo iz Vojvodine ali iz inozemstva. Zato naš izvoz vina pridobiva vedno večjo gospodarsko važnost, zlasti odkar izvažamo vina v steklenicah v Združene države Amerike in v Brazilijo, kjer dosegamo za liter dobro negovanega vina 150 do 216 din vključno embalažo. »Slovenija vino« in »Slovenske gorice« kot naši glavni izvozniki dobijo za zabojo z 12 buteljčkami deset do enajst dolarjev brutto. Tudi v Nemčiji, ki kupuje samo navadna in slajeno-ojačena vina, dosegamo dobre cene; lansko

leto smo za navadna vina dobili poprečno 45 do 66 dinarjev, za boljše vina pa celo do 90 dinarjev, čeprav poslana v sodih ali v železniških cisternah.

Iniciatorji Prve jugoslovanske razstave vin so seveda mislili tudi na izvoz; zato so povabili mnoge najvidnejše predstavnike vinske stroke iz zapadnoevropskih držav, ki so včlanjene v Mednarodnem uradu za vino v Parizu. Na razstavo bo prišel njihov predsednik Baron Le Roy, zastopnik in sodelavec inštitutov za vinarstvo v Geisenheimu na Reni, Klosterneuburgu na Dunaju, poleg številnih importirerjev iz Avstrije, Švice, Nemčije, Belgije, Holandije in Skandinavskih dežel. Tudi dva importirerja iz ZDA, štirje iz Anglije ter eden iz Brazilije so pripravili svoje udeležbo. Ob tej priliki bodo v Ljubljani priredili strokovno vinsko poskušnjo, posvetovanje strokovnjakov in ekskurzijo na Štajersko, v Istro, Dalmacijo in Makedonijo.

Obrtniki ali...?

Takoj po vojni se je pojavilo pri nas zaradi razumljivega pomanjkanja nekaterih predmetov široke potrošnje mnogo raznih obrtnih dejavnosti, ki smo jih prej poznali manj ali pa jih sploh ni bilo. Tako je nastalo precej obrtnih delavnic za proizvodnjo začimb, dišav in kavnih surogatov, za izdelovanje kemijskih sredstev, za vzdrževanje čistoče in zatiranje mrčesa, za izdelovanje bonbonov, keksov, kandisa itd.

Tržna inšpekcija je pregledala nekaj takšnih obrtnih obratov in ugotovila, da se večina teh »obrnikov« pravzaprav ukvarja z nedovoljeno trgovino in spekulacijo in da o proizvodnji sploh ni govora. Najprijljubnejši način dela teh »proizvajalcev« je bil v tem, da so posamezne izdelke, ki so jih na kilogram kupovali v trgovinskih podjetjih ali od industrije, prepakirali v vrečke ali razne zavitke z zvanečimi firmami »Flitox«, »Zvezdas«, »Java« in tako dalje. Prodajali so jih kot svoje izdelke istemu trgovinskemu omrežju ter zaslužili najmanj 100 %, često pa še mnogo več.

Tako je Žika Bančević iz Beograda, lastnik obrtne delavnice »Flitox«, kupoval po trgovinah prašek proti mrčesu po 90 din kilogram, ga spravljal v vrečke po 30 gr in prodajal trgovini, pa tudi lekarnam po 18 do 20 din vrečko. Od zasebnih proizvajalcev, pa tudi od trgovinskih podjetij je kupoval rdečo papirko po 300 do 350 din kilogram, potem pa jo je brez sleherne predelave prodajal trgovinskemu podjetju na veliko »Vojvodina« v Beogradu po 435 do 450 din za kilogram.

SAMOZVANI »HEROJI«

Kaj svojevrstna misel je šnila v glavo »obrniku« Djordju Novakoviću, lastniku delavnice za izdelovanje začimb v Malem Mokrem lugu. Njegova »proizvodnja« je bila izključno v pakiranju sode bikarbone v vrečke. Pri tem je zaslužil nad 100 %. Sodo je kupoval v okrajni obrtni zadrugi v Beogradu, izdeluje pa jo tovarna v Lukavcu. Da bi čimbolje prodal »svoje« izdelke, je napravil pečat, in sicer tako, da je dal svoje ime Djordje Novaković natisniti pod navednicami in se tako predstavil za nekakšno imenitno, zgodovinsko osebnost, svojo delavnico pa za podjetje socialističnega sektorja, katerega kolektiv je iz pietete do heroja ali pomembne osebnosti Djordja Novakovića privzel to ime k imenu svojega podjetja. Vse drugo je prišlo samo po sebi. Imel je tudi tekoči račun pri banki in za mnoga trgovin-

ska podjetja, zlasti v drugih krajih, je bila delavnica za izdelovanje začimb »Djordje Novaković« — Beograd — Mali Mokri lug običajno proizvodnja podjetja socialističnega sektorja, s katerim so imela stalne poslovne stike. Posli so šli dobro, naročila so prihajala, dokler se nekega dne ni zglasil pri njem tržni inšpektor beogradskega okraja in prišel na sled tej ideji, zaradi katere bo imel moč opraviti tudi z javnim tožilcem.

V TIHEM SPORAZUMU Z DRŽAVNIMI PODJETJI

Tem ljudem in njihovim kupčijam pomagajo tudi posamezni uslužbeni trgovinskih podjetij, med njimi celo voditelji, ne da bi se podrobneje zanimali za stvari. Gre samo za to, da bi podjetje čimveč zaslužilo. Kdo ve, morda imajo nekateri uslužbeni tudi svoje račune. Trgovinsko omrežje, zlasti na podeželju, je polno raznih izdelkov te vrste, katerih vrednost je dvomljiva. Ko navezujejo trgovinska podjetja poslovne stike s takšnimi in podobnimi ljudmi, delajo prav nasprotno, kar bi morala. S tem namreč podpirajo spekulacijo in navijanje cen, namesto da bi se proti tem pojavom borila. Res čudno je, da kupujejo trgovinska podjetja razne izdelke v vrečah in jih drago plačujejo, ko vendar taiste izdelke prodajajo na kilogram po neprimerno nižji ceni.

Ali pa pogledimo primer podjetja za promet s kmetijskimi pridelki na debelo »Vojvodina«, ki ni kupilo rdeče paprike prek širokega omrežja svojih odkupnih postaj, marveč jo kupuje od »proizvajalca« Žike Bančevića, ki zaračunava svojo maržo 100 din pri kilogramu in še več samo zato, ker je papriko odkril pri podjetju okrajne zveze kmetijskih zadrug v Čačku, ko »Vojvodina« tega ni mogla storiti. Spričo tega mora človek resno vprašati, ali bi naša skupnost mogla živeti tudi brez teh »uslug« posameznih obrtnikov? Mislimo, da bi lahko.

D. Radosavljević

V Sloveniji so žita dobro prezimila

Pomladna setev dobro napreduje

Ljubljana, 14. aprila. Kakor pravijo kmetijski strokovnjaki s Sekretariatu za gospodarstvo LRS in tudi v drugih ustanovah Slovenije, ki se zanimajo za kmetijstvo, so v jeseni posejane žitarice (ozimnice) zelo dobro prezimile. Bilo je dovolj vlage, da je žito vsklilo in iz nobenega kraja nismo zvedeli, da bi morali na njih, ki so bile posejane jeseni, sedaj ponovno zasejati druge kulture. V nekaterih krajih Štajerske in Prekmurja so bila jesenska žita že tako velika, da so jih pustili živini popasti.

Tudi sedanja, pomladanska setev, kot kaže, ne bo zakasnela. V glavnem je že setev žitaric povsod končana, zlasti v Slovenskem Primorju. Žit še niso posejali v nekaterih krajih okoli Kočevja, po Dolenjski, okoli Dravogradu in Slovenj Gradcu ter v nekaterih drugih višinskih krajih. Žit okoli Skofje Loke in Kranja in po drugih krajih Gorenjske, kjer je navadno setev, kakor tudi žetev za mesec kasnejša, so sedanji lepi dnevi že izvabljali na njihve mnoge orače, ki skušajo čimprej izkoristiti ugodno vreme

za pomladansko setev, kajti zemlja je rahla in dovolj vlažna. V Slovenskem Primorju že začnejo tudi setev okopavin in sajenje krompirja.

OBDELOVANJE Z ŽIVINO CENEJŠE

Edina težava, ki se je pokazala v letošnjih pomladanskih delih na polju, je pomanjkanje poljedelskih strojev oziroma oračev. Zaradi podražitev kmetijskih strojev letos poljedelci manj segajo po njih. Podatki iz Kmetijskem magazinu v Ljubljani, glavni trgovini poljedelskega orodja, izkazujejo, da so lani v prometu tromesečju prodali za 254 milijonov din kmetijskih strojev. V istem razdobju letos pa niso prodali niti šestino tega. Pa tudi stroji, ki jih že imajo zadruge, državna posestva in drugi, niso vsi na delu niti sedaj v času največje potrebe, kajti obdelovanje z vprežno živino je občutno cenejše. Zato je v sedanji pomladanski setvi v vseh krajih veliko povpraševanje po vprežni živini, ki je vsa zaposlena na poljih.

DRAGA SEMENA

Precej godrnjanja ob sedanji pomladanski setvi v Sloveniji pa je tudi zaradi semen, ki so občutno draga. Kilogram črne detelje n. pr., ki so jo semenalne v jeseni odkupovale od pridelovalcev po 60 din za kilogram, prodajajo zdaj po 420 do 440 din. Čeprav so morali to deteljo očistiti, je taka podražitev vendarle prevelika. V semenarni v Ljubljani to pojasnjujejo s tem, da gre tu za izenačenje cen z zelo dragimi uvoženimi semeni in s tem, da so nekatera odkupna podjetja v jeseni kupovala vse višje semeni in jih sedaj podražila. Posledica tega pa je, da se je marsikateri pridelovalec odpovedal kvalitetnemu semenu in posejal svoje domače seme čeprav je bilo slabše. To pa se bo jeseni maščevalo v prvi vrsti njemu, kakor tudi skupnosti.

Izredno velika pa je letos v Sloveniji semenskega krompirja, ki ga je pripravila semenarna. Ker je zaradi okužbe po klorozskem hrošču zabranjen izvoz krompirja tudi v druge republike (krompir bi moral iz Slovenije dati velike količine krompirja, tako merkantilnega kot semenskega), je letos leta zaostal v skladiščih približno 180 vagonov izbranega, sortnega semenskega krompirja leži na skladiščih za katerega se sedaj ni kupca, hkrati ko ga druge republike uvažajo iz inozemstva.

K. M.

»Imejte nas radi...«

»Gre, kar pridni so, moram priznati,« se je nasmehnila mlada vzgojiteljica v Mladinskem domu v Dutovljah na Krasi, »človek jih vživlubi, te male poredneže...«

»Ste res tako pridni?« sem se obrnil do male gručice otrok, ki me je radovedno obkrožila, komaj sem prestopil prag njihovega doma. »Povej mi no, mali... Kako se pa kličete?«

Brez zadrege, jasno in razločno je povedal svoje ime. »No, Silvan...« Kaj naj reče o sebi. Vprašal sem ga, ker je menda že navada, da se na otroke obračamo s takim ali kakim drugim, nič manj neumnim vprašanjem; vprašal zato, ker se mi je zdelo, da moram nekaj reči, in ker mi je bil fant všeč. Droban in malce potegnjen, z rokami in najbrž tudi s pravo ali »pištolo« v žepu...

»Okno, ga je, ne vem, ali bolj bodril ali dražil prijateljček za njegovim hrbtom, povej, da si razbil okno...«

»Ti si pa...« se je silvan skušal braniti. Nasmehnili sem se ob misli, da prav tak sem bil najbrž tudi jaz: o sebi ničesar, o drugih vse. Nasmehnila se je tudi vzgojiteljica, morda ob isti misli kot jaz.

Bil sem v domu za moralno ogroženo mladino. Osemdeset otrok med šestim in štirinajstim letom. Osemdeset se neizobilikovanosti značaje, danes otrok, jutri mož in žena, dobrih ali slabih... Vzgoja.

Na videz skoraj vsi enaki in vendar vsak je svoj svet, vsak svet zase. Tega moraš za vsako stvar prepričevati in mu neprestano dokazovati, drugemu zadostuje že beseda, celo taki so, ki se da z njimi razmisliti že s pogledom, niso pa v manjšini oni, ki silijo šele drugič, tretjič, ko mora vzgojitelj že nekoliko povzdigniti svoj glas.

Kako se približati otroku? Kako mu nadomestiti mater, ki je morda umrla, ga zapustila, ali mater, ki otroku materinske ljubezni ni nikdar izkazovala? Kaj storiti, da boš v očeh teh malčkov nadomestil očeta, ki ga marsikateri med njimi nikdar ni poznal, ali če ga pozna, mu spomin nanj — kar je še težje — ne vzbuja nič takega, na kar bi se otrok lahko oprl, kar bi lahko vzel za svoj življenjski vzor...

»Eden teh malih,« mi je pripovedovala vzgojiteljica, »je preizkusil »probojno moč« svoje lesene pištole in razbil okno. Najprej sem ga pošteno okregala, potem sem ga hotela poučiti, da ni prav, kar je naredil, da je to škoda in da razbita šipa stane pač toliko in toliko denarja. Škoda?... Denar?... Otrok ni razumel. Kako naj ga, če že ne prepričam, vsaj pripravim do tega, da ne bo več delal takih polzkusov, vsaj ne prekmalu? Odločila sem se za poslednji »pedagoški« prijem.

»Pisala bom tvojemu očetu,« sem mu dejala.

»Nimam očeta,« je dejal z resnostjo dvajsetletnika.

»Pa mamica?« Kaj bi rekla mamica, če bi vedela? »Tudi mama nimam.«

Bila sem zmedena in prizadeta. Na otrokovo porednost nisem niti več mislila, le da ne bi obmislila ali zato, ker nisem vedela na kaj obrniti pogovor, sem nadaljevala in rekla prav to, kar je bilo najmanj primerno:

»Kaj pa, če ti zvedel tvoj brat, sestra, teta ali kdo drugi od tvojih domačin?«

Tokrat me je otrok prav začuden pogledal, kot bi mi molče očital, »kaj me sprašujete, ko pa veste, da...«

...nimam nikogar, tudi doma ne,« je čez čas dejal tiho, skoraj mrmraje.

V službi sem bila komaj nekaj dni in, verjemite mi, ob tem otroku mi je bilo, da bi se zjokala in ga — kot nekdo, ki je naredil nekaj grdega — prosila oprostena.

»Pa še nekaj v ilustracijo,« je nadaljevala tovarišica. »Ko smo v domu ustanovljali pionirski odred, veste, po kom so ga otroci želeli imenovati? Franca Bevka so zaprosili, da jim posodi svoje ime. Izbral so prav njega zato, ker so ga vživljili, ko so brali njegove mladinske povesti, ker vedo, da pisatelj Bevk še živi, da jih lahko tudi obišče in pohvali, če bodo pridni, ali pograja, če bi videli, da...«

Spomnil sem se tedaj razgovora s pisateljcem. »Imejte nas radi« — so mu takrat pisali ti otroci, otroci, ki niso morda še nikdar občutili tople ljubezni, ki jo dila božajoča materina roka; otroci, ki niso morda še nikoli čutili v sebi želje in volje, storiti nekaj »velikega« in dobrega zato, da bi lahko zvečer s ponosom dejali svojemu očetu: »Očka, glej, kaj sem danes naredil!«

»Vas to delo ne utrjuje?« Vam ni dolgčas in si ne želite spet v mesto?«

»Ne želim si, res ne,« se je nasmehnila mlada učiteljica, ki je komaj pred letom zapustila ljubljansko učiteljsko.

»Ima pa vsako delo tudi svojo svetlo stran. Glejte, srečna sem, če me porednež, ki je razbil šipo, pride prosit za lepini trak, da bi jo — kadar je to še mogoče — spet zlepil. Zdi se mi, da ne zapravljam svojega časa, če vidim, da otrok poždravi na cesti starejšega človeka — prijazneje kot prejšnji dan. In končno, srečna sem, morda še najbolj srečna, če so otroci veseli, če se smejejo, če so sproščeni in zadovoljni, z eno besedo, če se počutijo tako kot njihovi sošolci, ki imajo svoj prvi dom, očeta in mater...«

Mladinski dom. Osemdeset otrok. Danes osemdeset malih in velikih porednežev, jutri osemdeset mož in žen.

In prepričan sem, da se ne varam, če zgornji stavek dopolnim z »dobrih, poštenih in samozavestnih.«

C. Zlobec

Kakšne uspehe smo dosegli v dosedanjih prizadevanjih ZA REFORMO NAŠEGA ŠOLSTVA

DRAGA HUMEK

Zadnji dve leti se v naši javnosti mnogo razpravlja o šolski in vzgojni problematiki. V naših množicah se je dvignil interes za šolo, kar se izraža v skrbi za njeno materialno bazo pa tudi v kritiki njenega dela in odnosov v njej. Ta kritika ni slučajna, temveč je nekaj zakonit pojav v našem družbenem razvoju. Proces demokratizacije si išče pot tudi v naše šole, kjer se prav tako kot povsod drugod vrši borba novega s starim.

Nekateri prosvetni delavci so spočetka na to kritiko javnosti reagirali nepravilno. Namesto da bi pozdravili zanimanje javnosti za delo šole, so videli v njej nezaupanje, rušenje avtoritete, napad na svoje delo ter nestrokovno vmešavanje v šolske probleme. Toda tudi tako odklonilno stališče ni moglo zavreti razvoja in danes večina prosvetnih delavcev uvideva, da lahko črpa šola svoja življenjske silke iz družbe, njene problematike, njenega razvoja in odnosov v njej.

Dokaj slabi uspehi v naših šolah, tožbe o težavah ter razni negativni pojavi dokazujejo poleg drugega tudi to, da naša šola takšna, kakršna je, ne ustreza več potrebam naše družbe. V njej se sicer naša mladina zelo dosti uči, toda za življenje, za delo in borbo v njem se ne usposablja dovolj. Prav tako tudi odnos v njej ne zrcalijo dovolj tiste skrbi, razumevanja in spoštovanja, ki so značilni za odnose socialistične družbe do človeka. Zaradi vsega tega je nastala težnja po reformi našega šolstva, kar je dobilo svoj najvidnejši izraz v ustanovitvi Zvezne komisije za reformo šolstva. Ta naj bi proučila stanje in potrebe našega občeizobraževalnega šolstva ter izdelala predloge za reformo teh šol. Prav tako pa naj bi ta komisija proučila vsa ona vprašanja, ki so v kakršnikoli zvezi z občeizobraževalnim šolstvom. Z večjo ali manjšo zamudno so bile nato osnovane take komisije tudi v posameznih republikah. Zaradi lažjega dela imajo te komisije štiri podkomisije ali sektorje:

1. podkomisija za proučevanje sistema in organizacije šolstva,
  2. podkomisija za proučevanje materialnega stanja in potreb naših šol,
  3. podkomisija za proučevanje družbenega upravljanja v šolstvu,
  4. podkomisija za proučevanje družbenega in materialnega položaja prosvetnih delavcev.
- Naša javnost je ustanovitev teh komisij pozdravila s veseljem zlasti še zato, ker je od njih pričakovala rešitev vseh težav, s katerimi se bore naše šole. To pričakovanje je bilo neupravičeno in je po mojem mnenju v neki meri tudi vzrok, da v delu za reformo šolstva nismo dosegli večjih uspehov. Komisija sama namreč ne more odstraniti težav v našem šolstvu in izvesti reforme, četudi bi bila v svojem delu še tako aktivna. Težišče tega dela mora biti na terenu, kjer šola živi in dela. Naloga komisije pa je, da:
1. mobilizira k sodelovanju vse, ki so kakorkoli zainteresirani na reformi šolstva,
  2. da organizira in usmerja to delo,
  3. da zbira rezultate tega dela,
  4. da na osnovi vsega tega iz-

delo predloge za celotno in tudi delno reformo.

S svojim člankom bi rada prispevala nekaj k delu prve komisije.

Ce pogledamo uspehe dosedanjega dela za reformo šolstva, lahko ugotovimo naslednje rezultate: dosegli smo črtanje šeste ure v naših šolah, nekoliko smo skrčili učne programe za osnovno šolo in nižjo gimnazijo, pred vsem pa smo uspeli živo zainteresirati našo javnost za reformo šolstva.

Zakaj doslej ne moremo za beležiti večjih uspehov na področju prizadevanj za reformo naših šol? Težko je na to vprašanje na kratko odgovoriti. Vendar bom poskušala navesti dejstva, ki so po mojem mnenju vzrok, da nismo dosegli tistih uspehov, ki bi jih v tem času že lahko dosegli.

Reforma šolstva je odgovorno pa tudi obsežno delo. Zato bi morali k temu delu pristopiti premišljeno, načrtno in globalno ter najti pravilno izhodišče. V prvi fazi bi bili morali svoje delo navezati na tiste točke, ki so sprožile klic po reformi šolstva, na kritiko obstoječega stanja v naših šolah ter ugotoviti, katere stvari so na naši šoli pozitivne, katere negativne, pomanjkljive ali celo nemogoče. Toda ostali smo le pri nekaj splošnih ugotovitvah, namesto da bi storili korak dalje ter prešli od kritike k analizi dejanskega stanja v našem šolstvu, s čimer bi dobili pravilno osnovo za nadaljnje delo. Ker tega nismo storili, smo ostali brez pravilnega izhodišča celotnega dela. Dosedanja kritika, ki se je sprožila predvsem ob nekaterih negativnih pojavih po naših šolah, nam je bila dragocen signal, da tu ni vse v redu, ne more pa v taki obliki pomeniti izhodišče bodočega dela. Graditev dela le na takih približnostnih ugotovitvah ne more ro-

ditij uspeha, zlasti ne na področju reforme šolstva.

Z analizo stanja po naših šolah je nujno in tesno povezana analiza potreb naše družbe na stopnji današnjega razvoja in s stališča razvoja naše komunne. Dokler si o teh zahtevah nismo na jasnem, bomo le težko ugotovili, kakšna naj bo naša šola. Prosvetni delavci smo nekako odklanjali od vsakdanjih dogajanj v našem družbenem življenju. O njem smo sicer poučeni, toda vse premalo smo neposredno zainteresirani na njegovem razvoju. Morda je to prehuda obtožba, zlasti še zato, ker se velika večina šolnikov zelo trudi in tudi sodeluje na raznih področjih izvenšolskega dela. Toda dejstvo, da se tako težko ločimo od vse navlake in obilice snovi, ki se je v teku let nakopičila v naših učnih načrtih, dejstvo, da nam ni povsem jasno, kakšna naj bi bila šola, kjer bi se otroci več naučili ter se bolj usposabljali za življenje — vse to je dokaz, da smo še premalo povezani z našo stvarnostjo in da zato ne čutimo dovolj konkretno, kaj nam je potrebno. Prav zaradi tega pa nam je analiza potreb naše družbe nujno potrebna! Seveda te analize šolniki sami ne bomo mogli izvršiti. Pomagati nam bodo morali tudi drugi. Zanimati važnost in potrebnost teh analiz pa pomeni odločiti se za napačno izhodišče v delu za reformo šolstva.

Velika pomanjkljivost v dosedanjem delu je bila premajhna načrtnost. Področje učno-vzgojne problematike je zelo široko in obsega vrsto vprašanj, ki se med seboj prepletajo in drugo drugo pogajajo. Zato izolirano reševanje enega izmed problemov ne pomeni kakega večjega in trajnejšega uspeha. Če bomo na primer hoteli sestaviti učne načrte za nižjo gimnazijo prej, preden smo točno opredelili

učno — vzgojne smotre in naloge obveznega osemletnega šolanja in preden smo sestavili učne načrte za osnovno šolo, prav gotovo ne bomo uspeli. Prav tako ne bo uspehov, če bomo pristopili k sestavljanju učnih načrtov za obvezno osemletno šolo, če nam predhodno ne bo povsem jasno, katere zahteve postavlja družba šoli glede obveznega šolanja. Če nadalje pri sestavi učnih načrtov ne bomo upoštevali zmogljivosti naših otrok v posameznih šolskih letih, bo vse naše delo zaman. Težko bomo tudi izvedli reorganizacijo dela na naših učiteljskih ter sestavo učnih načrtov zanje, če predhodno ne bomo rešili problematike osnovne šole. To je samo nekaj primerov, ki naj pokažejo, da je nemogoče izvesti uspešno reformo, če bomo posamezne probleme reševali izolirano.

Iz vsega tega je razvidno, da nam je za uspešno delo nujno potreben dobro premišljen načrt. Za sestavo takega načrta pa nam je predvsem potreben pregled vseh problemov, ki so v neposredni zvezi z reformo našega šolstva. Zdi se mi, da se je zanimanje in delo za reformo šolstva, ki je bilo spočetka zelo živahno, nekako ustavilo prav zaradi pomanjkanja takega načrta, zaradi česar tudi nismo nadalje razvijati in usmerjati diskusij in jih voditi do nekaj konkretnjših rezultatov. Pregled vseh v poštev prihajajočih problemov nam je potreben tudi zato, da vsakemu od teh problemov določimo pravilno mesto v celotnem sklopu vprašanj in jih tudi časovno pravilno opredelimo. Nadalje nam je ta pregled potreben tudi zato, da ne prezremo nekaterih trenutno in na videz morda manj važnih problemov, kar bi se nam pozneje lahko močno maščevalo. Sele ko imamo pregled vseh problemov jasno pred očmi, lahko določimo postopnost in razpored obravnavanja posameznih problemov.

(Nadaljevanje jutri)

Gledališča v Atenah

(Posebej za »Borbo«)

Atene, aprila

Atene niso le administrativno, politično in gospodarsko središče naše južne osele, pač pa so v mestu tudi vsa grška gledališča. Natančneje rečeno: poldrugi milijon prebivalcev Aten ima na razpolago 11 gledaliških ustanov (7 dram, 1 opero in 3 revije), medtem ko šest in pol milijona pre-

to, kor v Atenah ne more dobiti dvo-

ranje. Pogovor smo zasukali na igralce. Pokazalo se je, da so najboljši grški dramski umetniki izven državnega gledališča. Ne da bi čakal vprašanje, je Rusos dodal:

— To ni nenavaden pojav. Privatnih gledališč je pet, državna pa samo dva. Plače v državnih gledališčih se gibljejo od 2 do 4 in pol milijona drahem mesečno, medtem ko dobri igralci lahko v zasebnih gledališčih, kot člani ali kot šof, zaslužijo mnogo več (najboljša grška igralka gospa Kiveli in Logotetidis vsaj šestkrat toliko, najboljša mlajša igralka Manolidu pa štirikrat toliko).

— So torej igralci materialno dobro preskrbljeni?

— Za deset dobrih in velikih igralcev to drži, večina ostalih pa je slabo nagrajena — od 2 do 6 milijonov drahem mesečno.

— In odziv občinstva?

— Vse je odvisno od dela, ki ga uprizarjamo. Občinstvo predvsem zahteva komedije in zabavne drame. To sezono je imela največji uspeh Patsosova komedija »Išče se lopov« z okoli 250 predstavami in 95.000 obiskovalci, nadalje Melasova komedija »Kralj in pes« (Diogenes zasmejuje kralja Aleksandra Makedonskega) s 45.000 gledalci in moji komediji »Ljubozenski vitamini« (satira na specializacijo zdravnikov, ki niso mogli postaviti diagnoze pri človeku, ki je preziral medicino) s 180 predstavami in »Energijni človek« (tegobe malega in neodločnega hišnega lastnika z njegovimi stanovanji) s 120 predstavami. Tuja dela so imela nekoliko slabši uspeh. — Isonovi »Trije angeli« so bili na odru dva meseca. Schillerjeva »Luisa Müller« nekoliko manj, Wildeova drama »Žena brez značaja« je bila na sporedu manj kot poldrugi mesec, čeprav je glavno vlogo igrala gospa Kiveli, ena najboljših grških igralk.

Kiveli, grška dramska umetnica v Wildovi dram »Nepomembna žena«

bivalcev ostalih krajev in otokov obiskujejo tu in tam relativno slabo potujoče družine. Večina v pradedovinski gledališča torej nima priložnosti uživati darov boginje Talije.

Stvar me je tako zanimala, da sem sprožil majhno gledališko anketo.

— S čim je mogoče pojasniti oredotočeno celotne gledališke dejavnosti na Atenah? — sem vprašal znanega komediografa in novinarja Rusosa.

— Odgovor boste lahko razumeli: finančni razlogi. Nobeno mesto, pa tudi ne Solun z nad 800.000 prebivalci, doslej ni moglo, pa tudi v bodoče ne bo moglo vzdrževati gledališča brez državne subvencije, ki pa je ni. Poleg tega tudi igralci nečelo izven središča, razen za časa turnej. Prav sedaj že več mesecev gostuje v Solunu gledališče »Katerina« samo za-

bitov občinstva prisiljena k temu, da imajo v vsakem primeru v svojem ansamblu vsaj nekaj in da usmerjajo repertoar po okusu širokega občinstva. Prva stvar vodi k nizkemu nivoju predstav, kor so ostali igralci slabi, druga pa do repertoarja, ki ni vedno na primerni umetniški višini. In kaj naj drugega stori zasebna gledališča, ki ne dobe državne subvencije, pač pa plačajo najmanj 40% davka na bruto dohodek. Zato komaj lahko mislijo na uprizoritve Shakespeara, Molière, Ibsena, Čehova ali katerega koli drugega znanega svetovnega gledališkega pisatelja. Nekoliko več priložnosti za to ima državno gledališče. Pa tudi ono ni imelo uspeha z O'Neillovo »Ano Christie« in Melasovim »Kraljem in pesm«, ker nima dovolj dobrih igralcev. Poleg tega je bila edina grška opera v Atenah 9 mesecev zaprta zaradi reorganizacije, ki jo je narekovala prav študija.

M. Abramović

Kulturne beležke

Proslava 110-letnice rojstva Josipa Jurčiča

Ljubljana, 12. apr. Kulturno-prosvetna kakor tudi flakulturna društva in druge množične organizacije v Grosuplju in vseh drugih večjih krajih Dolenjske, se marljivo pripravljajo na letošnje 110-letnico rojstva prvega velikega slovenskega pisatelja Josipa Jurčiča, ki bo na Muljavcih pri Šiški v začetku maja. Proslavo v počastitev te pomembne obletnice pripravlja poseben odbor, s katerim so mnogi kulturni in javni delavci Slovenije s predsednikom Sveta za prosveto in kulturo LRS dr. Antonom Melikom.

Obletnice rojstva J. Jurčiča je bila 4. marca, vendar je odbor za organizacijo letošnje 110-letnice sklenil, da proslavo preloži na mesec maj, ki je ugodnejši za velike prireditve. Kot predvidevajo, bodo proslave trajale ves teden in sicer od 2. do 9. maja. Glavna proslava bo v nedeljo, 9. maja v Jurčičevem rojstnem kraju, Pripravljali odbor preureja pisateljevo rojstno hišo v muzej, ki naj bi vsaj delno prikazal velično Jurčičeve ustvarjalnosti in njegov delež k razvoju slovenske književno-

sti in kulture sploh. Na rojstni hiši bodo odkrili tudi spominsko ploščo. K. M.

40 let umetniškega dela Milorada Dušanovića

V foyeju Narodnega pozorišča v Beogradu je bila včeraj slovesnost ob 40-letnici umetniškega dela prvaka beogradske Drame Milorada Dušanovića. Svojo igralsko kariero je Milorad Dušanović začel v erbskem Narodnem gledališču v Novem Sadu, ki je bil tedaj ena najvažnejših kulturnih ustanov. Čeprav brez šol, se je Dušanović razvil ob zgledih velikih učiteljev in postal kmalu eden najboljših karakternih igralcev. Svoj jubilej je proslavil v igri Jovana Sterije Popovića »Laža i paralaža«.

Nove koračnice za množično petje

Izpod peresa skladatelja Rada Simonitića so izšlo nedavno — vendar še z letnico 1953 — štiri nove skladbe. NA STRAZI SMO na besedilo Alojza Stradnika (»Na strazi smo! Ne boj se, Trst!«) je pesem s prijetnim, v ljudskem tonu zakroženim napovom, napisana za dvoglasno petje s spremljajočo klavirja.

Nadalje tri pesmi, MI NE KLO-NEMO, PESEM MLADIH GRADITE, LJEV in RUDARSKA so primerne za bližnje proslave Osvobodilne fronte in Prvega maja, pa tudi za razne druge podobne prilike. Na ovitku je pri njih navedeno, da so za enoglasni zbor in godbo na pihala, a v izdaji je spremljajoča prirojna kot za klavir ali drug tak solističen instrument.

Razstava primorskih motivov in prehodu Nebotičnika

Ljubitelji umetnosti in našega Jadrana si lahko v razstavnih prostorih Mladinske knjige v prehodu Nebotičnika ogledajo zbirko zanimivih in kvalitetnih primorskih motivov, ki so delo našega znanega moj-

stra marin, akademskega slikarja Rudolfa Marčića.

Navodena razstava je 50 nastop Rudolfa Marčića pred javnostjo. Dolej je razstavljal v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, v tujini pa v Londonu, Pragi in na Dunaju. Slikarsko umetnost je študiral na Dunaju in v Pragi.

Slikar Rudolf Marčić ima zanimivo ustvarjalno pot. Spočetka je slikal pejsaže, predvsem motive z Gorenjske in drugih naših krajev. Do se je pred 90 leti preselil na Jadransko primorje, se je z vso vnamo posvetil upodabljanju primorskih in morskih motivov in postal nedvomno naš najboljši upodabljalec marin.

Poleg 12 podol z našega morja od Letre do Dubrovnika je postavil na ogled tudi »Krst pri Savici«.

V dvoranah zagrebškega velesojma je na koncertu državnega simfoničnega orkestra nastopil v okviru proslave petdesetletnice svojega vpisa na zagrebško glasbeno akademijo violini Zlatko Baković. Izvajal je dela Johna Carpentera, Antonina Dvořaka in Johannesa Brahmsa.

Dramski ansambel zagrebškega gledališča »Komedia« je uprizoril Shakespearovo »Veselo žene Windsor«. Delo je režiral Slavko Midžor. To je prvo Shakespearovo delo, ki ga je uprizorilo to gledališče.

Podjetje »Zora-films«, ki je doslej posnelo mnogo poljudnih kratkometražnih filmov na ozkem traku, je zdaj sklenilo da bo začelo kopirati ozkometražne filme na normalni filmski trak. Tako bodo mnoge filme lahko vrtili tudi v normalnih kinematografskih aparaturah. To kopiranje ima tudi prednost, da je cenejšo, kot če bi posneli film kar takoj na normalen filmski trak.

»Veselo potovanje« v Sentjakobskem gledališču

V soboto je bila v Sentjakobskem gledališču premiera V. Lichtembergove komedije v treh dejanjih »Veselo potovanje«. Režiral je Miran Petrović. Komedija se zpleta in razpletata po šemni, ki jo dobro poznamo iz večine avstrijskih povojnih filmskih komedij (zlasti še spominja na našo koprodukcijo: Irena v zadregi).

Mladu dekle, željno spoznati svet moških, pride pod imenom neke točene žene v simski hotel. Po vsemožnih komičnih, tragičnih, dramatičnih itd. položajih in zpodirno srečno prijadra z nadvse ljubimim možem v najsekretniji zakonski jarem. Vsi so srečni, vsi zadovoljni.

Komedija je tako daleč od vsake realnosti, umetniške in življenjske, kot le more daleč iti. Kakršnih koli bodle na družbo, na značaje ali kogar koli bi zaman iskali. Smeh ali na-mošek, ki nam ga izvabi, še ta gre bolj na račun igralcev kot na avtorjeve duhovitosti. Slovenci pravimo: Mnogo hrupa za nič. Tisti sniče lahko močno poudarimo.

NEKAJ NOVOSTI Narodne in univerzitetne knjižnice

Ewen D.: The Complete Book of 20th Century Music. New York (1952). (115 278)

Friedlander H. E. & J. Oser: Economic History of Modern Europe. New York 1953. (115 265)

Fuchs S.: The Children of Hari. A Study of the Nimar Balahis in the Central Provinces of India. New York 1951. (115 274)

Goulden C. H.: Methods of Statistical Analysis. 2. Ed. New York (1953). (115 271)

Harris Zellig S.: Methods in Structural Linguistics. (Chicago 1951). (115 294)

Hoebel E. A.: Man in the Primitive World. 1. Ed. 3. Imp. New York 1949. (114 984)

Hoover H. C.: The Memoirs of Herbert Hoover. vol. 1-3. New York 1952. (115 350)

Jensen O.: Dänisches Fürsorgewesen.

(Kopenhagen[1950]). (Handbueher der Dänischen Gesellschaft. 3.) (119 435-3)

Kalin G. McTurnan: Nationalism and Revolution in Indonesia. Ithaca, New York (1953). (115 307)

Lukács G.: Der russische Realismus in der Weltliteratur. Berlin 1952. (115 251)

Mac Colvin L. R.: L'Extension des Bibliothèques publiques. (Paris) 1950. (Manuels de l'Unesco à l'usage des bibliothèques publiques. 2.) (105 269-2)

Mistler J.: Hoffmann, le fantastique. Paris (1950). (119 470)

O'Connor W. van: An Age of Criticism 1900-1950. Chicago 1952. (119 462)

Ravnholt H.: Die dänischen Genossenschaften. (Kopenhagen) (1950). (Handbueher der dänischen Gesellschaft. 2.) (119 435-2)

La rétribution du personnel enseignant primaire. 2. ed. Paris & Genève 1953. (Publications du Bureau international d'Education. 146.) (114 440-146)

Schuman F. L.: International Politics The Western State System in Mid-Century. 5. Ed. New York (115) 1953. (115 276)

Skrubbeltrang F.: Die Volkshochschule. (Kopenhagen) (1950). (Handbueher der Dänischen Gesellschaft. 1.) (119 435-1)

Stowe L.: Conquest by Terror. The Story of Satellite Europe. New York (1952). (119 464)

Ansambel zagrebških solistov

Jutri, v petek, zvečer bo koncert v veliki filharmonični dvorani ansambel zagrebških solistov, raznega mlado poustvarjalno telo, ki pa se je v nekaj mesecih svojega delovanja pridobilo izreden sloves. Odlučna, izena-ena in profinjena igra tega ansambela je v veliki meri zasloga ANTONIA JANIGRA, ki je v umet-

Ansambel zagrebških solistov v koncertni dvorani.

LIPICA - podoba kraške žilavosti

Znamenita kobilarna v Lipici pri Sežani je stara že skoraj štiri stoletja. V tej dobi se je morala zaradi vojnih nevarnosti petkrat seliti v daljne tuje kraje, pa se je vselej vrnila nazaj, na trda kraška tla

Lipica je kraj sredi zelenih goščav, na meji STO blizu Sežane. Če te pot zanese tja, se boš gotovo ustavil ob leseni ograji prostranega travnika, ker boš ostrmel ob pogledu na čredo iskrih, plemenitih konj, potomcev starodavnega rodu španskih plemenjakov. Plemenitost in žilavost so ti konji ohranili vse do današnjih dni, ker so jih štiri stoletja redila in utrjevala kamnita tla slovenskega Krasa. Zato so

IMENA KRAS, LIPICA IN LIPICANCI NERAZDRLJIVO POVEZANA

Poglejmo zgodovinska dejstva: Lipica je preživela viharje stoletij in zapisala v svojo kroniko vrsto imen tujih gospodarjev, med katerimi ji mnogi niso bili naklonjeni. Toda zmagala je njena žilavost. Znamenita lipiška kobilarna še vedno stoji tam, kjer je stala ob ustanovitvi.

Ozrmo se nazaj, v 16. stoletje. Dunajski dvor si beli glavo z mislijo, kako bi zavezal prodiranje sultanove vojske, ki je čedalje bolj vztrajno in nevarno. Potrebna mu je zlasti dobra konjenica, potreben mu je tip konja, ki bo hiter, vztrajen in trdoživ, da bo kos krvavim bojem in dolгим pohodom, hkrati pa isker in lep, da bo ustrejal dvornemu ceremonialu. Kako in kje bi ga vzredili? — Izkušeni konjarji sporoče nadvojvodi Karlu, sinu cesarja Ferdinanda, da dobivajo najboljšje konje iz okoličnice Trsta, s slovenskega Krasa, kjer je baje cvetela konjereja že v rimskih časih. Leta 1580 kupi nadvojvoda Karel od tržaškega škofa vas Lipico ter zemljišča okrog nje. Kmalu potem pripeljejo konjarji v Lipico tri mlade žrebce iz Španije. Potomci teh žrebcev in kobil kraškega porekla so lipicanci.

Kobilarna je dobivala čedalje večji ugled. Iz Lipice so leto za letom odhajali plemeniti konji v svet. Kamorkoli so prišli, so zbuvali občudovanje. Proslavili so se v mnogih bojih, zlasti pa v tistih, ki jih je vodil princ Evgen Savojski. Še bolj pa so zasloveli lipicanci zaradi španske jahalne šole, ki jo je uvedel v Lipico cesar Karel VI.

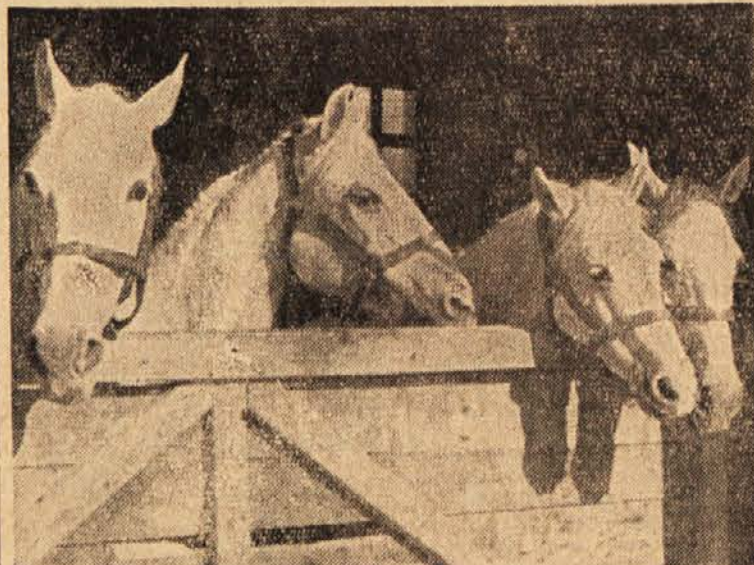
Cepprav je Lipica Avstriji mnogo koristila, je kljub temu imela na dvoru sovražnike, ki so hoteli preseliti kobilarno v druge kraje. Tako na pr. je leta 1785 dvorni svetnik plemeniti Breindl predlagal cesarju, naj bi se kobilarna preselila v Galicijo. Ob takih predlogih pa je vselej zmagala ugotovitev, da je kraški svet najbolj primeren za vzrejo plemenitih in odpornih konj. Kraški svet in kraško podnebje sta dala lipicancu moč in lepoto!

NOVI GOSPODARJI

Cesar niso dosegli avstrijski dvorni svetniki z intrigami, to je dosegla vojna: leta 1797, ko je francoska vojska prodrla na Stajersko, se je morala lipiška kobilarna preseliti na Ogrsko. Potem ko je bil sklenjen mir v Campoformiu, se je vrnila. Nato se je morala seliti še leta 1805 in 1809. Ni čudno, da so začeli v takšnih okolnostih vladni krogi razmišljati o stalni preselitvi kobilarne v vzhodni del monar-

hije, kjer bi živila v miru. Toda skromna Lipica je tudi tokrat zmagala — kobilarna se je vrnila tja, ker se je izkazalo, da v nobenem drugem kraju ne bi mogla obdržati originalnosti pasme.

Po francoskih vojnah je ostala kobilarna v Lipici do leta

Kako težko čakajo, da se jim odpro vrata hleva!

1915, ko se je morala spričo vstopa Italije v svetovno vojno spet preseliti na tuje. Po vojni se je del njenih konj spet vrnil v Lipico. Kobilarna je dobila nove gospodarje — Italijane, ki pa vzrejajo lipicancev niso posvečali posebne skrbi. Zgradili so sicer nekaj novih poslopj, sicer pa so kobilarni več škodili kakor koristili, ker niso pazili na originalnost pasme.

Med drugo svetovno vojno — spet selitve. Vso kobilarno, s služinčadjo vred, so odpeljali Nemci leta 1943 v Hostinec na Češkem, v Lipico pa so pripeljali navadne vojaške konje. V juniju 1945 pa so zasedli poslopja anglo-ameriški vojaki, ki so spremenili Lipico v bazo za tanke in kamione. Z lipiški konji so medtem barantali razni komandanti križem krazem po svetu. Ko je bila Primorska vključena k Jugoslaviji, se je vrnilo v Lipico vsega skupaj 11 originalnih lipicancev.

»Pravite, da to ni umetnost? Kar poskusite stati takole vsaj eno uro!«

Zdaj je kazalo, da se bo kobilarna lahko nemoteno razvijala in da se ji ne bo treba nič več bati selitve v druge kraje. Do leta 1949 si je že precej opomogla. Tedaj pa so se začeli spet zbirati nad njo temni oblaki. Birokrat, ki ni poznal Lipice in njene zgodovine, je napisal

dopis, da mora kobilarna odpotovati najboljšje plemenjake v Kutjevo na Hrvaškem, kjer naj bi se formirala elitna kobilarna lipicancev. In tako je odšlo iz Lipice 33 najboljših konj, kar je pomenilo za kobilarno zelo hud udarec.

SPET NA KREPKIH NOGAH

V zadnjih letih si je Lipica spet opomogla, kar je rezultat skrbne selekcije in dobre organizacije dela. Že od leta 1951 pošilja kobilarna mlade plemenjake žrebčarjem v Sloveniji, Bosni in Srbiji. To so konji, ki jih je veselje pogledati.

Upamo, da bo kobilarna še naprej uživala sloves, ki si ga je pridobila v štirih stoletjih in da bo dobila od države finančno pomoč, ki ji je potrebna. Marsikdo bi sicer dejal, da konjereja pri nas nima bodočnosti in da je taka elitna kobilarna izrazito feudalna ustanova, ki je v dobi mehanizacije ne potrebujemo. Toda treba je vedeti, da je do takrat, ko bo mehanizacija dočela izpodrinjati vprežno živino, še dolga vrsta let. Povsod v državi potrebujejo dobrega konja, zato naj ostane Lipica matična kobilarna za vzrejo plemenjakov. In končno: Lipica je znamenitost, ki jo pozna svet. To je kapital, ki ga je treba ohraniti!

Benetke so spet važno trgovsko pristanišče

Po skupni tonazi tovarnega prometa jo prekašata v Italiji samo še Genova in Neapelj

Ko se je odprla morska pot v Vzhodno Indijo, so Benetke izgubile svoj monopolni položaj kot trgovsko pristanišče med Vzhodom in Zahodom. Čedalje večje usmerjanje svetovnega prometa na Atlantik je to nekoč slovite pristanišče čedalje bolj pritisnilo v ozadije in Benetke so bolj in bolj postajale mesto umetnosti. Zdaj pa se jim obeta nov polet. Spet so najbolj aktivno italijansko jadransko pristanišče. Za zdaj jih prekašata po skupni tonazi tovarnega prometa med italijanskimi pristanišči še Genova in Neapelj. Vprašanje pa je, kako dolgo bo to še trajalo. Lani je prispela v Genovo 6.895.601 tona blaga, izvoz pa je znašal 1.289.804 tona, v Neapelj uvoz 3.866.706 ton, izvoz 1.985.214 ton, Benetke uvoz 4.280.040, izvoz 811.774 in Trst 3.119.739, izvoz pa 943.652 ton. Po tovarnem prometu sledi Benetkam pristanišča Savona, Bari, La Spezia, Livorno in Ancona.

Od začetka našega stoletja, zlasti pa od konca druge svetovne vojne, si Italija na vse kriplje prizadeva, da bi na področju Benetk zgradila novo moderno pristanišče in veliko industrijsko področje. Stavimo prebivalstva hitro narašča, ljudem je treba priskrbeti kruha. Trgovina in industrija potrebujeta dovolj prostora. Na drugi strani pa je treba ohraniti značaj Benetk kot slovitega mesta umetnosti. Tako ni bilo moč zgraditi na njihovih tleh industrijskega pristanišča, marveč so se morali odločiti za prostor onkraj mostu

na močvirnih tleh Marghera. Leta 1921 je imela Marghera samo 915 prebivalcev, zdaj pa jih ima že 15.331 in je vključena v del Benetk na kopnem, tako imenovane Venezia — Mestre, ki je imela po zadnjem štetju leta 1951 96.771 prebivalcev, zdaj pa jih ima že precej nad 100.000. Mestre je imelo pred združitvijo z Benetkami leta 1936 samo 28.524 prebivalcev. Vzdolž 15 km plovnih kanalov obratuje v Porto Marghera 115 industrijskih podjetij, v katerih je zaposlenih kakih 25.000 delavcev. Blagovni promet tega pristanišča, ki ga leta 1924 sploh še ni bilo, je že presegel zmogljivost Benetk, čeprav je bilo med vojno hudo razdejano. Bombardiranje je povzročilo v njem za kakih 15 milijard lir škode.

Ladje lahko priplujejo neposredno na industrijskih naprav na področju beneškega industrijskega pristanišča. Tako odpadejo prevozni stroški. Razen tega odpadejo tudi stroški za pristaniške delavce, ker si znajo tovarnarji pomagati tako, da pošljejo v pristanišče kar svoje delavce, da ladje iztovorijo ali natovorijo. Država je investirala v industrijsko pristanišče Marghera že nad 7. občina blizu 5. privatni kapital pa 220 milijard lir. Benetke čedalje bolj apelirajo na državo, naj obnovi že od leta 1935 prekinjeno politiko odločnega razvijanja tega pristanišča in beneškega industrijskega področja. Sedanje industrijsko pristanišče nameravajo trikratno razširiti ter zgraditi več zveznih

GOVOREČE KNJIGE

Za slepe »govoreče« knjige pomenijo nov napredek v odstranjevanju ovir, ki so doslej omejevale njihovo življenje. Gre za albume gramofonskih plošč, navezanih druga na drugo, tako da je »branje« teh knjig pra zaprav poslušanje prenosa z gramofonskih plošč. Kar pomeni za ljudi z normalnim vidom izum televizije, to pomenijo za slepe »govoreče« knjige. Slepi sede pri gramofonu in se s ploščami, ki se avtomatično izmenjujejo, seznanjajo z različnimi vprašanji političnega, kulturnega, družbenega in gospodarskega življenja, spoznavajo pridobivke na področju medicine in tehnike, poslušajo klasično in zabav-

no glasbo, gledališka dela itd. Knjige, obsegajoča 60.000 besed, gre na 8 do 9 plošč. »Govoreče knjige« imajo nekatere prednosti pred knjigami, tiskanimi z Breillovo abecedo za slepce. Gre predvsem za zvočnost branja, kar je zelo važno za boljše spoznavanje življenja in sveta, v katerem žive slepci.

MALI

LEKSIKON

VPRASANJA:

Kako so glavna mesta naših republik preskrbljena z zdravstvenimi ustanovami?

Ali imamo filmsko kamero, ki natanko snema iz ošine 10 km?

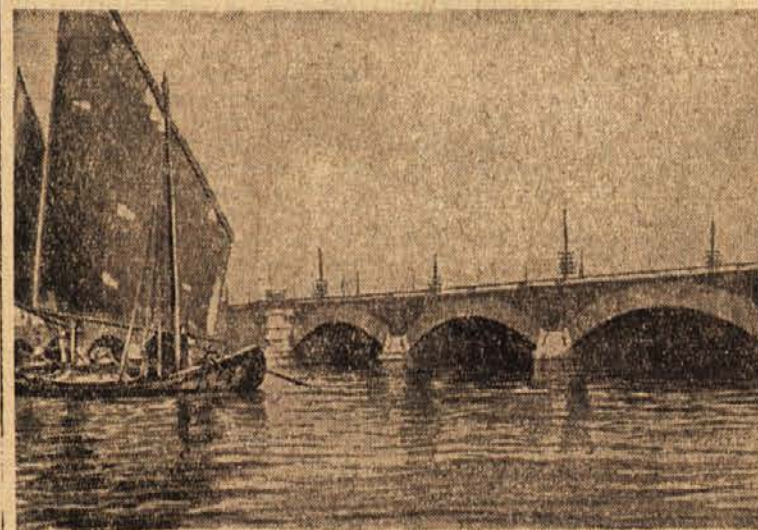
Kdaj so začeli ljudje uporabljati dopisnice?

ODGOVORI:

Največ zdravstvenih ustanov in sicer 27, ima Zagreb. Beograd jih ima 22. Skopje in Ljubljana po 17. Sarajevo 13. Titograd pa samo eno. Na enega zdravnika pride v Ljubljani 323 prebivalcev, v Beogradu 575, v Zagrebu 435, v Sarajevu 390, v Titogradu 1143, v Skoplju pa 1550. Na eno lekarno odpade v Beogradu 8077 prebivalcev, v Ljubljani 9957, v Zagrebu 11.744, v Sarajevu 13.111, o Titogradu 16.000 in v Skoplju 82.871. Na eno bolniško posteljo pride v Ljubljani 49 prebivalcev, v Zagrebu 53, v Sarajevu 79, v Titogradu 75, v Beogradu 78 in v Skoplju 88.

V Veliki Britaniji so nedavno izdelali filmsko kamero, ki zelo natanko snema iz višine 10 km, ko leti letalo s hitrostjo 1200 km na uro. V vojnem letalstvu, zlasti pri reaktivnih lovcih, bo zamejajala dosedanje kamere, ki so lahko snemale iz višine 6 km pri hitrosti poleta 900 m na uro. Moč te kamere, imenovane »magično oko«, je naravno presenetljiva, saj lahko snema enako dobro ponoči kakor podnevi stopnje v zemlji, skrbno zakamufirane strelske jarko itd.

Dopisnice so se pojavile najprej v Avstriji, in sicer leta 1869. V takratni Srbiji so jih začeli uporabljati leta 1873. Imenovali so jih »prometne karte«. V Crni gori so jih začeli uporabljati leta 1888 in imenovali so se »podprta pisma«. Prve hrvaške dopisnice so bile pisane v madžarskem jeziku in uporabljali so jih od leta 1880. Tudi v Sloveniji prve dopisnice niso bile pisane v slovenskem marveč v italijanskem in nemškem jeziku. Šele leta 1921 smo dobili pri nas dopisnice splošne izdaje za vsa država.

Železniški most, ki veže mesto Mestre z Benetkami

TRIJE

E. M. REMARQUE

TOVARIŠI

ROMAN 48

Pat je hodila po sobi. »Saj ni tako hudo. Predvsem je čudovito toplo.«

»Kaj te zebe?«

»Rada imam toplo«, je dejala in nekoliko dvignila ramena.

»Mraza in dežja ne maram. Ne morem ju prenesti.«

»Moj bog, midva pa sva zunaj ves čas sedela v megli...«

»Tem prijetneje je zdaj tu...«

Pretegnila se je in šla lepih korakov po sobi. Bilo mi je precej nerodno in naglo sem premeril sobo, — hvala bogu, v sobi ni bilo preveč razmetano. Raztrgane copate sem brnil pod posteljo.

Pat je stala pred omaro in gledala nanjo. Na njej je ležal star kovček ki mi ga je bil podaril Lenz. Bil je ves oblepljen s pestrimi listki z njegovim pustolovskih potovanj. »Rio de Janeiro...« je brala, »Manaos, Santiago, Buenos Aires, Las Palmas...«

Potisnila je kovček nazaj in stopila k meni. »Torej povsod si že bil?«

Zamrmral sem nekaj Prijela me je za roko. »No, pripoveduj mi o tem, pripoveduj mi o vseh mestih, saj mora biti zelo lepo, ko človek potuje po svetu...«

Ir jaz? Jaz sem jo videl pred seboj, lepo, mlado, polno pričakovanja, metuljčka, ki je po naključju priletel v mojo oguljeno, bedno sobo, v mojo pusto, nesmiselno življenje, metuljčka, ki je bil pri meni in ga vendar ni bilo — samo dih, pa bi se utegnili dvigniti in spet odleteti — zmerjajte me, preklinjajte me, nisem mogel reči ne, nisem mogel reči, da nisem potoval po vseh teh mestih, zdaj ne...

Stala sva pri oknu, megla je pritisnila na šipe in se kopicila za njimi, — in čutil sem: za njo je spet prežalo, zamočeno, skrito, minulo, v tihih dnevih groze, puščobe, umazanije, krpe trohnečega življenja, brezizhodnost, blodno, nasilno utripanje zaman iztekaajočega se življenja brez cilja — tu pa, pred menoj, v senci, presenetljivo blizu, rahlo dihanje, neulovljiva sedanjost, toplota, kristalno čisto življenje, — moral sem ga držati, moral sem si ga priboriti — »Rio — sem dejal — »Rio de Janeiro — pristanišče ko pravljica. V sedmih lokih pljuska morje okrog zaliva, mesto se belo in lesketajoče dviga nad njim — Začel sem pripovedovati o vročih mestih in neskončnih ravninah, o rumenih blatnih rečnih tokovih, o bleščočih otokih in k kodlih, o gozdovih, požirajočih ceste, o nočnem tuljenju jagvarjev, ko drsi rečni parnik skozi vonj po vaniliji, skozi soparico in vonj orhidej, skozi smrad po trohnoh in skozi temo. Vse to sem slišal od Lenza, toda zdaj se mi je skoraj zdelo, da sem sam vse videl in doživel, ake čudovito so se mešali spomini in hrepenenje po tem z željo, da bi bedni in mračni zmešnjavi svojega življenja priključil malo sijaja, da ne bi izgubil tega nepopisno lepega obraza pred seboj, teja drznega upanja, tega osrečujočega brstenja, ki sem bil sam zanj mnogo premalo. Pozneje bi vse to lahko pojasnil, pozneje, ko bi bil več, ko bi bilo vse bolj zagotovljeno, pozneje, zdaj pa ne —

»Manaos«, sem rekel, »Buenos Aires«, in vsaka beseda je bila prošnjna in rotnjena.

Noč. Zunaj je jelo deževati. Dežne kapljice so padale mehko in nežno. Niso več čofotale kakor pred mesecem dni, ko so zadevale samo na lipove veje; zdaj so rahlo šumele in padale na mlade, upogibajoče se liste, se zbirale in drsele po njih na tla; bilo je mistično slavljenje in skrivnostno pretakanje h koreninam, od katerih se bodo spet dvignile in same postale listi, ki bodo v pomladnih nočeh spet pričakovali dežja.

Nastala je bila tišina. Ulični hrup je bil utihnil; samotna svetilka je plapolala na hodniku. Od spodaj osvetljeni nežni listi dreves so bili videti malone beli, prozorni, in krošnje so bile belečča, svetla jadra...

»Čuj dež, Pat...«

»Da...«

Ležala je poleg mene. Njeni lasje so se temno odsvitali od belih blazin. Njen obraz je bil videti pod temnimi lasmi zelo blede. Ena rama je bila močno orivzdignjena, od nekod je padala nanjo vetloba, da se je lesketala ko motna bron, in tudi na njeno roko ja padal ozek svetlobni pramen. »Poglej no...« je rekla in mu nastavila obe roki.

»Če se ne motim, sveti v sobo ulična svetilka«, sem dejal. Dvignila se je. Zdaj je bil tudi njen obraz osvetljen, svetloba se je prelivala po njenih ramenih in prsih, rumena, ko odsev voščence, se spreminjala in spajala, postajala oranžna, modri krogi so se prepletali, potem pa je iznenada stalo za njo toplo rdečilo liki svetliški stj, zdrsnilo više in se počasi pomikalo po stropu.

»To je reklama za cigarete z nasprotne strani.«

»Vidiš, kako lepa je tvoja soba«, je dejala.

SPORT IN TELESNA VZGOJA

ZAOSTALI TEKMI PRVE ZVEZNE LIGE

Tesni zmagi Dinama in Partizana

Vojvodina : Dinamo 0:1 (0:0)

Strelec: Dvornik v 59. minuti. Dinamo: Kralj, Sikić, Benko, Mantula, Crnković, Režek, Liposinović, Conić, Osojnak, Čajkovski II., Dvornik.

največ v sredji igrišča, streljali so tjavendan. Sele zadnje minute prvega polčasa je postala igra nekoliko živahnija.

Triglavski smuk 1954

V nedeljo bodo imeli slovenski smučarji velik nastop - Triglavski smuk, ki ga letos prirejajo v počastitev OF in obletnice Kidričeve smrti.

Partizan : Spartak 2:1 (2:0)

Strelec: Bobek v 21., Milutinović v 39., Paifi v 62. minuti.

Partizan: Stojanović, Belin, Lazarević, Pajević, Jovanović, Arsenović, Mihajlović, Milutinović, Zebec, Bobek, Herceg.

Spartak: Glogončak, Tapiška, Cović, Cikoš II., Kopljović, Kujundžić, Bogosjevac, Jakovetić, Paifi, Takac, Petrović.

Razpoloženi Bobek poleg povprečnega Hercega, nekaj boljšejeje Milutinovića in zelo slabih Mihajlovića in Zebeca ni mogel narediti nič več, kar je napravil - dosegel je prvi gol in pripravil drugega.

stvo, ki je nekoliokrat tako navdušilo številne gledalce. Sele sredi drugega polčasa je bila igra podobna prvenstveni tekmi. Napake so se vrstile druga za drugo: visoka igra ni ustrezala nasprotnikom. Kljub temu pa je bil Dinamo boljše moštvo in je zasluzil zmago.

Partizan : Spartak 2:1 (2:0)

sodelovali: Zebec, Bobek in Milutinović. Zoga je šla z noge na nogo, nazadnje je Milutinović s kakih 14 m zadel gornji kot.

LESTVICA I. LIGE table with columns for team names and scores.

DVOBOJ ZA SVETOVNO ŠAHOVSKO PRVENSTVO

Botvinik zmagal v XIII. partiji

Moskva, 14. aprila. - Sovjetska uradna časopisna agencija poroča, da je Smislov analiziral prekinjeno XIII. partijo in spoznal, da nima več nobenega upanja.

Pionirsko prvenstvo okraja Kranj

Minulo nedeljo so se pomerili pionirski kranjskega okraja za naslov šahovskega prvaka. V skupini st. pionirjev je sodelovalo 14 predstavnikov raznih šol.

POTEK XIII. PARTIJE

Bel: Smislov, Črn: Botvinik. 1. e4 c5, 2. Sc3 Sc6, 3. g3 g5, 4. Lg2 Lg7, 5. d3 b6, 6. Sge2 d6, 7. e-e4, 8. f4 f5, 9. g4 Lg4, 10. f5 Dd7, 11. Sd4 g7, 12. ef Ld4+.

POLFINALNO ŠAHOVSKO PRVENSTVO SLOVENIJE

V vodstvo prišel Nemeč

Maribor, 14. aprila. - Od zaostalih partij polfinalnega šahovskega prvenstva Slovenije so bili doseženi naslednji rezultati: Kukovec - Krulc, Kac - Nemeč 0:1, Podlipnik - Brzlec 0:1.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR TRBOVLJE sprejme:

- 2 pravnik, 2 ekonomista, 1 gozdnega inženirja, 1 davkarja, 1 strojepisko, 1 gradben. inženirja, 1 administratorja

Mladinski nogometni turnir

Cetri dni mladinskega nogometnega turnirja FIF so bili doseženi ti rezultati: Španija - Irška 3:1 (3:0); Luksemburg - Švica 0:0; Madžarska - Svobodna Irška 2:2 (1:0); Posarje - Anglija 1:1 (1:1).

ODBOJKA

V počastitev »Dneva železničarjev« sta odigrali prijateljsko tekmo odbojkarji vrsti Branika in Železničarja.

Umri so v Ljubljani

Kalčić Viktor, upokojenec. Pogreb bo v četrtek ob 16 na Zalah. Srebrnik Jospina, upokojenka. Pogreb bo v četrtek ob 16:30 na Zalah.

VIKTOR KAVČIČ

Železniški uradnik v pokojni Dragega pokojnika smo pripeljali na Zale, od koder bo pogreb iz Žoževoev mrljike veče o četrtek 15. aprila ob 16. uri. Zalujčki ostali.

DNEVNE NOVICE

Razne vrste svežih morskih rib danes v ribarnici.

Milijonske škode napravijo vsako leto molji. Ali ne bi pravočasno zaščitili vaše obleke s sredstvom MOTOX!

PREDAVANJA

Dekanat pravne fakultete vabi na predavanje univerzitetnega profesorja dr. Radomira Lukiča iz Beograda pod naslovom »Razredno bistvo države v državnem kapitalizmu«.

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna Cetrtak, 15. aprila 1954; lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.

RADIO

5.30-7.30 Prenos sporeda Radia Ljubljana - 7.30-7.50 Igrajo mali ansambl - 7.50-8.00 Obvestila in objave - 8.15-8.20 Za naše gospodinjice - 8.20-8.30 Zabavna glasba - 8.30 do 8.40 Poročila - 8.40-9.00 Korčične.

KONCERTI

V petek, dne 16. aprila ob 20.15 koncertira v Filharmoniji ansambel zagrebških solistov, katerega umetniški vodja je Antonio Janjiga.

Obiščite razstavo del Jurija Vege v Univerzitetni knjižnici

dnevno od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.

GLEDALIŠČA

DRAMA - LJUBLJANA Cetrtak, 15. aprila ob 20: Tirsó de Molina: »Don Gil v zelenih hlačah, Abonma red H.

Petek, 16. aprila: Zaprtó. Sobota, 17. aprila ob 20: Tirsó de Molina: »Don Gil v zelenih hlačah. Izven in za podeželje.

Nedelja, 18. aprila ob 20: Miller: »Smrti trgovskega potnika«. Izven in za podeželje.

OSTRŽANJE - LJUBLJANA Cetrtak, 15. aprila ob 19.30: Foerster: »Gorenjski slavček«. Gostovanje R. Francija. Zaključena predstava za sindikat Železniške direkcije ob Dnevu železnice.

Petek, 16. aprila ob 19.30: Gluck: »Ifigenija na Tavridi«. Abonma K. Sobota, 17. aprila ob 19.30: Prokofjev: »Zakubin v tri cvanki«. Premiera. Proslava 35-letnice umetniškega delovanja basista Draga Župana.

Nedelja, 18. aprila ob 19.30: Foerster: »Gorenjski slavček«. Gostovanje R. Francija. Izven in za podeželje.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža Petek, 16. aprila ob 20: Slavko Grum: »Dogodek v mestu Gogi«. Premiera. Izven.

Sobota, 17. aprila ob 20: Slavko Grum: »Dogodek v mestu Gogi«. Izven.

Nedelja, 18. aprila ob 20: M. Chase: »Harvey«. Izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Mestni dom Nedelja, 18. aprila ob 18: Nestroy-Likar: »Ah ta ljubzen šmentana«. Veselolgra z godbo, petjem in plesom. Popoldanska predstava. Tridesetletje.

ob 20: W. Lichtenberg: »Veselo potovanje«. Veselolgra. Večerna predstava. Izven.

RADIO

Dnevni spored za četrtek, 15. aprila Poročila: 5.35, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 21.00. 6.30-7.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored) - vmes od 5.45-5.55 Jutranja tolovadba - 6.30 do 6.55 Radijski koledar in pregled tiska - 7.20 Za gospodinjice - 12.00 Simfonične korčične - 12.15 Cicibanom - dober dan! - 12.30 Opoldanski orkestralni spored - 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 13.45 Iz znanosti in tehnike - 13.55 Spored slovenskih volkanih in instrumentalnih skladb - 14.40 Kaj bo danes na sporedu - 14.45 Stare in nove melodije igra Borut Lesjak - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.30 Polke in valčke izvajajo veliki simfonični orkestri - 16.00 Radijska univerza: Dr. Saša Cvahete: Delovno okolje kot povzročitelj obolenja - 16.15 Johannes Brahms: Simfonija št. 1 v c-molu, op. 68 - 17.10 Vedre melodije - 17.45 7. lekcija tečajja francoskega jezika - 18.00 Iz oper: Bellinija in Rossinija - 18.30 Družinski pogovori - 18.40 Zabavna glasba - 19.00 Radijski dnevnik - 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame - 20.00 Kulturni pregled: Intervju z urednikom »Kmečke knjige« tov. Francetom Slokanom - 20.15 Pesmi Lovra Hafnerja polo Fantje na vas, vmes igranja domske pesmi veseli godci in Slavko Arvenik - 21.00 Večerni simfonični koncert - 22.15-23.00 Igrajo plesni orkestri.

RADIO KOPER

Dnevni spored za četrtek, 15. aprila 13.45 Lahka in zabavna glasba, vmes objave - 14.30 Vprašanja, ki vas zanimajo - 14.40 Slovenske samogovorne in arje iz oper: sopranistka Vilma Bukovecova, pri klavirju Marjan Lipovšek - 17.30 Od kraja do kraja - narodne pesmi in plesi Bosne, Srbije in Makedonije - 18.30 Glasbena kronika - 18.40 Igra vam orkester Bojan Adamič.

VESTI Z JESENIC

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE Cetrtak, 15. aprila ob 15: P. Budak: »Metež«. Predstava za gimnazijalce in Metalurško šolo na Jesenicah.

Sobota, 17. aprila ob 19.30: P. Budak: »Metež«.

Nedelja, 18. aprila ob 15: P. Budak: »Metež«. V vlogi Perelje gostuje član SNG v Trstu Miha Baloh. - Zveze z vlaki ugodne.

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna Cetrtak, 15. aprila 1954; lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.

RADIO

5.30-7.30 Prenos sporeda Radia Ljubljana - 7.30-7.50 Igrajo mali ansambl - 7.50-8.00 Obvestila in objave - 8.15-8.20 Za naše gospodinjice - 8.20-8.30 Zabavna glasba - 8.30 do 8.40 Poročila - 8.40-9.00 Korčične.

KINO »KOMUNA«

Mehiški film »Soledadin šal«

glavnih vlogah Estela Inda, Arturo de Cordova, Pedro Armendariz.

redpredaja: vstopnic od 10-11 in od 17 dalje

KINO »UNION«: Amer. barvni film: »Viharni zaliv« Tednik Predstave ob 16, 18 in 20.

KINO »SLOGA«: Amer. barvni film: »Amerikanec v Parizu«. Brez tednika. Predstave ob 16, 18 in 20.

Ob 10 bo matineja istega filma. - Danes zadnjikrat. Predprodaja vstopnic od 9-11 in od 15 dalje.

KINO »SOCA«: Mehiški film: »Soledadin šal«. Brez tednika. Predstave ob 17 in 19.30.

Predprodaja vstopnic od 10-11 in od 16 dalje.

KINO »TRIGLAV«: Amer. film: »Točno opoldne«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20. Predprodaja vstopnic od 17 dalje.

KINO »SIŠKA«: Amer. film: »Napolni čašo«. Tednik. Predstave ob 16, 18

polke in valčke igrajo štirje flosarji - 12.00-16.15 Prenos sporeda Radia Ljubljana - 16.15-16.30 Prekmurške narodne plesne igra Miska Baranja s svojim ansamblom - 16.30-16.40 Pogovor s poslušalci - 16.40-17.00 Pesmi jugoslovanskih avtorjev poje Mari-borski komorni zbor pod vodstvom Rajka Sikoška - 17.00-23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

KINO

PARTIZAN: Ameriški barvni film: »Dvoboj pri Srebrnem potoku«.

UDARNIK: Amer. film: »Moč orožja« POBREŽJE: Italij. risanka: »Bagdad-sko roža«.

STUDENCI: Ameriški film: »Pavla«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Cetrtak, 15. aprila ob 19.30: Kreft: »Velika puntarija«. - Zaključena predstava za železničarje.

Petek, 16. aprila ob 15: Čajkovski: »Evgenij Onjegin«. Red LMS-3; ob 19.30: Hugh Herbert: »Vsakih sto let«. Red LMS-1.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »KOMUNA«

Mehiški film »Soledadin šal«

glavnih vlogah Estela Inda, Arturo de Cordova, Pedro Armendariz.

redpredaja: vstopnic od 10-11 in od 17 dalje

JESENICE: »RADIO«: Ameriški film: »To je moj sin«. Predstavi ob 18 in 20. - »PLAVŽ«: Mehiški film: »Makovljava«. Predstava ob 18.

KRANJ: »STORŽIČ«: Ameriški barvni film: »Trobente in bobni«. Predstave ob 16, 18 in 20.

PTUJ: Ameriški film: »Tajni tovor«.

Molji škoda zaščita zato zahtevaj PeTaLin

»MEHANIKA« - Trbovlje

PROIZVODNA IZDELKOVA PRECIZNE MEHANIKE

strojnega tehnikarja absolutna Tehniške srednje šole, z najmanj 5-letno prakso - za službeno mesto obratovodje

strojnega tehnikarja absolutna Tehniške srednje šole, z najmanj 3-letno prakso - za službeno mesto šefa priprave dela

delovodjo absolutna Strojne delovodske šole, z najmanj 5-letno prakso - za nadzor v obdelovalnici

Plača po dogovoru ozir. tarifnem pravilniku podjetja. - Prednost imajo samci. - Ponudbe s opisom dosežanjeta službovanja je treba poslati na upravo podjetja.

Kinoaparatura

ZA NORMALNI FILM - STABILNO - TONSKO prodamo

Lahko si jo ogledate v obratu Kolarčeva ljudska univerza, BEOGRAD

Studentski trg 5

VI. NEMŠKI OBRTNIŠKI SEJEM

Z MEDNARODNIM SODELOVANJEM München - 12.-23. maja 1954

Najvažnejši sejem obrti in njeje pripadajoče industrije. Devet seljskih dvoran z več kot 30.000 m² površine - Popust na vozni in 13 evropskih državah (Jugoslavija 25% - zahodnonemški del proge 33%).

Sejemske izkaznice in obvestila: Jugoslovanska trgovska komora, Beograd, Knez Mihajlova 33, Putnik, putniški ured, Beograd.

AVTOTAKSI IN SERVISNO PODJETJE

BEograd - ULICA MAJKE JEVROSIME 30-32

razprodaja

rabljene (uporabne in neuporabne) osebne avtomobile zaradi tipizacije svojega voznega parka. - Naprodaj je 20 vozil naslednjih znamk: Škoda, Volkswagen, Renault, Mercedes, Ford, Chrysler, Dodge, Bianchi in Opel-Kadet

RAZPRODAJALI BOMO DO 15. MAJA 1954 - VSA POJASNILA DOBITE NA TELEFONU 23-680

TOVARNA »RADOJE DAKIČA« TITOGRAD

potrebuje:

- 4 strojne inženirje za vodilna delovna mesta v podjetju, 2 strojna tehnikarja s prakso v konstrukcijskem biroju, 11 visoko kvalificiranih (strojnih ključavnice, kovinostrojarjev, kovinorezbarjev, orodjarjev)

Interesenti naj se javijo na gornji naslov in pošljejo najnujnejše podatke o dosedanjem delu in službovanju.

Plača po sporazumu! Stanovanja zagotovljena za samce in poročence!

V primeru poziva za dogovor plača podjetje stroške do Titograda in nazaj!

člani Prešernove družbe bodo najkasneje do 1. decembra letos

Prejeli med drugim tudi najnovejšo povest priljubljene slovenskega pisatelja Franceta Bevka »Tuja kri«. Razgibana zgodba povesti se odvija v odlični samotni tolminskih hribov; to je povest družine, v katero se vrine tujece po duhu in krvi ter sproži vrsto navzkrižij. Okvir zgodbe so dogodki, ki jih je ljudstvo v Slovenskem Primorju doživljalo pod fašizmom in prve mesece osvobodilnega boja.

Poleg te knjige prejmejo člani za članarino 240 din (ter poštnino 20 din) še bogato ilustriran koledar, prevodno delo, mladinsko povest Iva Zornana »Svobodni gozdovi« ter zemljepisni priručnik »Dežele sveta«.

Člane vpisujejo do 10. maja poverjeniki Prešernove družbe, vse knjigarne in uprava Prešernove družbe, Ljubljana, Ulica Toneta Tomšiča 9.

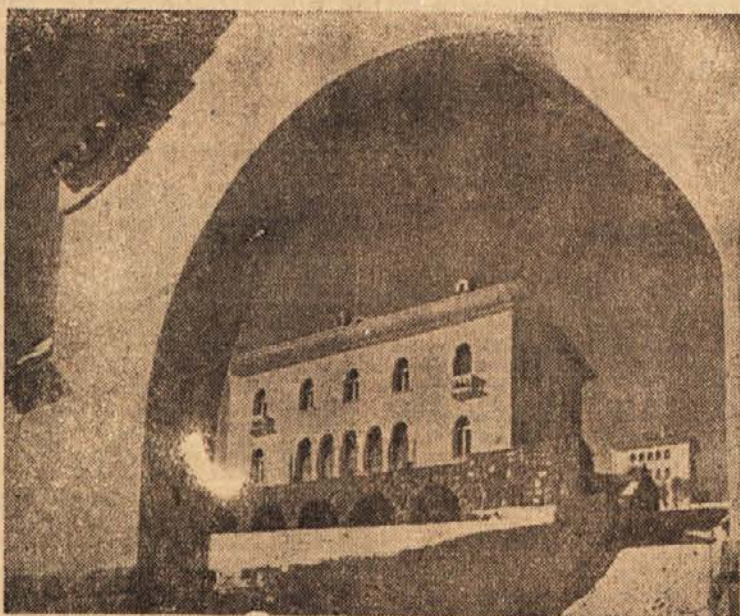
Z A D N J E V E S T I

Z OBISKA PREDSEDNIKA REPUBLIKE TITA V PRIJATELJSKI TURCIJI

Koča Popović izročil v imenu predsednika Tita odlikovanja turškim političnim osebnostim in častnikom

Večerja in slavnostni sprejem v jugoslovanskom veleposlaništvu v Ankari

Ankara, 14. aprila (Tanjug). — Nocoj ob 20. uri po turškem času so privedli v jugoslovansko veleposlaništvu večerjo v čast predsednika republike Josipa Broza-Tita. Večerje so se udeležili predsednik turške republike Djalal Bajar, predsednik Velike narodne skupščine Refik Koraltan, predsednik vlade Menderes...

Jugoslovansko veleposlaništvo v Ankari

GRŠKI ČASNIKI ZELO POZORNO SPREMLJAJO BIVANJE PREDSEDNIKA TITA V TURCIJI

Z medsebojnim sodelovanjem zagotavljamo svojo varnost in neodvisnost

piše vladni častnik »Akropolis«

Atene, 14. aprila (Tanjug). — Grški časniki, ki zelo skrbno spremljajo bivanje maršala Tita v Turčiji, so priobčili danes večje izveščke iz zdravic, ki sta jih sinoči izmenjala predsednik Jugoslavije in predsednik Turčije. Časniki zlasti poudarjajo tisti del zdravice maršala Tita, v katerem je rečeno, da je ankerski spora-

zum obrambnega značaja, da nikogar ne ogroža in da je njegova naloga zagotoviti mir na Balkanu. Vladni častnik »Akropolis« piše v posebnem komentarju na prvi strani, da je obisk maršala Tita v Ankari še ena priložnost, da trojni sporazum presodimo kot eno izmed opor politik Turčije, Grčije in Jugoslavije. Izjava predsednika Tita, da si tri države žele samo miroljubnega sodelovanja in svobodnega razvoja v miru, piše častnik, je iskren in odločen odgovor vsem tistim, ki pripisujejo trojnemu sporazumu agresivne cilje.

GOVOR ANTHONY EDENA V SPODNJEM DOMU

Sporazum o obliki vojaškega sodelovanja z EOS

Velika Britanija bo obdržala v Evropi »toliko enot, kolikor bo potrebno za njen ustrezen vojaški prispevek k skupni obrambi v okviru atlantskega pakta«

London, 14. aprila (Tanjug). — Britanska vlada in šest držav evropske obrambne skupnosti se je napovedal sporazum med seboj o obliki britanskega vojaškega sodelovanja s to organizacijo. Podrobnosti tega sporazuma je danes popoldne navedel britanski zunanji minister Eden v Spodnjem domu. Vendar ne kaže, da bodo britanske obveznosti nasproti evropski vojski zadovoljile tiste francoske politične kroge, ki so doslej odklanjali ratifikacijo sporazuma o EOS brez zanesljivih britanskih poroštev.

Bevan odstopil

London, 14. aprila (Reuter). — Vodja levega krila laburistične stranke Aneurin Bevan je danes odstopil kot član v ožjem komiteju laburistične parlamentarne skupine, ki je znana pod imenom »vlada v sencu«. V tem komiteju so vsi tisti znani člani vodstva stranke, ki bi bili v vladi, če bi bila stranka na oblasti.

Bevan je odstopil zaradi tega, ker se ni strinjal z uradno politiko vodstva stranke, ki je sprejela stališče britanske vlade glede ameriškega predloga za ostvarenje pacifiškega pakta. Bevan je že davno v opoziciji proti vodstvu glede politike nasproti Nemčiji in je menil, da Nemčiji ne bi smeli ponovno oborožiti.

S konference SZDL v Zagorju

V Zagorju je pet rajonskih odborov SZDL in dva vaska. Stovilo članstva se je po reorganizaciji Osvobodilne fronte v SZDL precej zvišalo. Mestni odbor pa ni mogel zajeti vseh volilnih upravičencev, predvsem zaradi premajhne delavnosti rajonskih odborov SZDL vključuje sedaj 5860 volilnih upravičencev.

Iz razgovora na konferenci je bilo mogoče spoznati, da Mestni odbor in posamezni člani, ki bi morali biti v volilni odbor, niso dovolj pomagali. Rajonski odbori pa niso dovolj skrbeli za organizacijo in društva v svoji okolici.

Čeprav je bilo v Zagorju marsikaj uspešno opravljeno, vendar ne smemo prezreti tega, da so krajevni sindikalni sveti in sindikalne družnice vse premalo pomagale pri izvajanju delavskih svetov in upravnih odborov. Prav tako je kritike vredno to, da so člani Zveze komunistov vse premalo zanimali, kako sestavlja posebna komisija na rudniški tarifi pravilnik Budarji z njim niso bili zadovoljni. Take stvari na ljudi slabo vplivajo, zato si bo morala SZDL, z njo pa tudi vse ostale organizacije, v bodoče zelo prizadevati, da bo popravila napake in dosegla vsaj prejšnjo politično raven.

Nočne brzobjavke

NEW YORK — Seja Varnostnega sveta o palestinskem vprašanju je odložena do ponedeljka 9. aprila. Pravijo, da so jo preložili zaradi bolezni sovjetskega delegata Višnenskega. BOMBAY — Predsednica lanskeletnega zasedanja Generalne skupščine OZN ga, Pandit je poslala poziv ženskam vsega sveta, naj protestirajo proti uporabi hidrogenske bombe. Pri pomnilja je, da dobiva vojna nevarnost s hidrogensko bombo konkretno obliko.

PARIZ — V Parizu se bodo danes začeli razgovori med predstavniki ZDA, Francije in Velike Britanije. Razgovorjal se bodo o političnih pripravah na ženevsko konferenco. Tri zahodne države bodo določile način, kako naj bi razpravljali o indokitajskih problemih.

WASHINGTON — Južna Koreja se ne bo udeležila konference visokih predstavnikov, ki se sodelovale v korejski vojni pod zastavo Združenega poveljstva.

PARIZ — Iz poučenih krogov so zvedeli, da je predsednik vlade Lanlet včeraj sporočil ameriški ministru zunanjemu ministru Dullesu, da gredo francosko-vietnamski razgovori h kraju in da bo Vietnam dobil popolno neodvisnost ter suverenost. Lanlet je izjavil, da bo Vietnam združen s Francijo v okviru francoske unije.

HANOI — Ho Si Minhove enote so okrepile pritisk severozahodne od Dien Bien Fuia. Ponoči so vnovič napadale letališče. Francosko letalstvo še nadalje preskrbuje obkoljeni garnizon z municijo in hrano, ki jo spušta z letali.

PARIZ — Ameriški zunanji minister John Foster Dulles je sinoči z letalom odpotoval iz Pariza v Washington.

HAAG — Nizozemska vlada je danes poslala vladni svetovske zveze noto, v kateri je odklonila nedavni sovjetski protest zaradi bivanja »starih vojaških sil« na nizozemskem ozemlju. Npta poudarja, da je bivanje ameriških letalskih enot na Nizozemskem normalen pojav v organizaciji severnoatlantskega pakta.

IZ NASIH KRAJEV

Preveč skrbi trgovini premalo kmetijstvu

V sodeljeje je bil v Bohinjski Bistrici zelo dobro obiskan redni letni občni zbor Kmetijske zadrage, ki je podrobno analiziral uspehe in neusphe v minulem letu. Razen trgovskega, lesnega, živinorejskega in sadjarskega odseka so ustanovili tudi kmetijsko-strojno, ki je že prve mesece opravil precej koristno delo. Hranilni odsek, ki je bil ustanovljen tudi med zadnjimi, je imel konec lanskega leta 103 vlagatelje, je nekaj nad pol milijona din vlog. Zadruga upravlja tudi trgovino s podružnico, mlekarino in sirarno. Sirarna je lani odkupila skoraj za 3 milijone din mleka. Predelala ga pa je za približno 2 milijona din. Mesarilna, ki je tudi upravlja zadruga, odkupuje od združnikov živino in proizvalja mesne izdelke. Najbolj donosna pa je bila žaga.

Zadruga je imela lani približno 39 milijonov din prometa, največ v trgovini, ki je pa prodajala blago s prevelikim dobičkom. Od tega prometa je bilo ustvarjenega 9.654.000 din dobička. Od tega so 100.000 din vložili v socialni sklad, 400.000 din v kulturnoprosvetni sklad, ostalo pa v investicije in obnovo sredstev, razen 270.000 din, ki so jih razdelili med člane. Zadruga ima registriranih 5 milijonov 497.000 din osnovnih sredstev. Minulo leto so investirali 3.561.000 din predvsem za obnovo planin in za pospeševanje poljedelstva. Tega denarja pa niso najbolje izkoristili, precej so ga porabili za manj važne stvari. Upravni odbor tudi ni imel vedno pravilnega odnosa do delovnega kolektiva v podjetju. Nekajkrat je tudi samovoljno sklepal in odločil o stvarih, ki niso bile nujne, ali pa so celo bile škodljive razvoju zadrage. Vse preveč so skrbeli samo za trgovino, pospeševanje in organizacijo poljedelstva pa so bolj zanemarjali. Na obnem zboru so o vsem tem govorili in sprejeli več koristnih sklepov. J. R.

V Dovjem grade vodovod

Kot povsod, ima tudi občinski ljudski odbor Dovje-Mojstrana razne težave s komunalnimi dejavnostmi. Vendar pa se lahko kljub temu ponaša pri tem delu s precejšnjimi uspehi. Minulo leto so precej naredili za vodovod v Mojstrani. Zajeli so vodo, naredili rezervoar in izkopali in položili cevi od zajetja do rezervoarja. Letos delo uspešno nadaljujejo. Domačini so delavni in so na zboru volivcev sklenili, da bodo delo opravili prostovoljno. V Dovjem-Mojstrani so obnovili tudi kulturnoprosvetni dom, v katerem bodo pričeli predvajati kino predstave. Delavnost občine se pa kaže tudi drugod. Vse gospodarske in politične organizacije so že imele letne občne zборе. Skoro sto odstotno so se člani udeležili občnih zborov Kmetijske zadrage, Turističnega in Planinskega društva. Priprčani smo, da bodo v bodoče še bolj krepko prišli za delo in popravili še malenkostne napake, ki jim zdaj morda še kvarijo uspeh.

Pogreb prvga pevovodje na Gorškem

Fojana v Gorških Brdih, 14. apr. Več kot 300 ljudi iz Fojane, Hruševca, Dobrovskega in drugih vasi je danes dopoldne sprejelo k zadnjemu počitku posmrtnih ostanok priljubljenega prosvetnega delavca iz Brd 86-letnega Antona Simončiča.

Razen ostalih svojcev se je pogreba udeležil tudi pokojnikov sin, znani glasbenik in dirigent slovenskega partizanskega pevskega zbora »Srečko Kosovel« Rado Simoniti iz Ljubljane je prišel na pogreb tudi pevski zbor Slovenske filharmonije. Navzoči so bili še predstavniki ljudske prosvete Slovenije in sveta za prosveto in kulturo OLO Nova Gorica.

Pokojnik je bil znan kot dober glasbenik, prvi in najstarejši pevovodja na Gorškem. Njemu gre največja zasluga za življenje številnih narodnih pesmi, ki jih je nelehno širil med ljudstvom.

Ob odprtem grobu je o pokojnikovi zaslugah za širjenje glasbene kulture in o vpljenjakem pevskem liku govoril sodelavec Okrajnega muzeja v Novi Gorici tovariš Ludvik Zorcut. M. D.

Ali za dekleta res ne morejo urediti posebne spalnice?

SVETOVNO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

Harangozo in Dolinar svetovna prvaka v igri dvojic

Pretekli teden so v Kobevju na seji občinskega komiteja mladine razpravljali o delavski mladini v življenjskih razmerah, o vzgoji in zaposlovanju nezaposlenih mladih ljudi. Ugotovili so, da nekatera podjetja premalo poučujejo mlade delavce in vajence, kako naj se varujejo nezgod pri delu. Zaradi tega je bilo že preveč obratnih nesreč, v zvezi s tem veliko nepotrebnih izdatkov za zdravilne ke, zdravila, bolnišnične dopolne in nepotrebne škode v podjetju zaradi izostankov.

Pameten je bil predlog, da bi nastanovili pri »Tekstilni Koevjevega posetva v Cvizlerju je poročal, v kakšnih razmerah živi mladina, ki je zaposlena na posestvu. Dekleta in fantje se ape v skupnem prostoru že skoraj eno leto. Mladinska organizacija je posredovala na direktorji kmetijskega posestva v Koevju, vendar so ji tam odgovorili, da ne morejo za sedaj ničesar storiti, ker ni sredstev, da bi predčili še en prostor. Ta mladina je dolaj tudi to, da ima celo živina boljše prostore, kakor pa ljudje, delavci na tem posestvu. Mladinska organizacija naj pa dela čezno, da ne bo na morale med fanti in dekletji. O. K.

Harangozo in Dolinar svetovna prvaka v igri dvojic

(Od posebnega dopisnika »Borbe«) London, 14. aprila. — V finalu nocojšnjega programa XXI. namiznoteniškega svetovnega prvenstva sta Harangozo in Dolinar po 15 letih mednarodnih nastopov dosegla največji uspeh: postala sta svetovna prvaka v igri moških dvojic. Deset tisoč gledalcev v Wemblejskem stadionu je pozdravilo res najprejpriljevsja letošnja svetovna prvaka. V tej disciplini jugoslovanska reprezentanta namreč nista izgubila niti enega niza. V finalu sta Harangozo in Dolinar premagala petkratnega svetovnega prvaka Baruo in Francoza Hagenauerja, ki je zmagal na prvem svetovnem prvenstvu pred 21 leti. Ona sta bila docela nemočna. Nista igrala

slabo, vendar razigranemu Dolinarju in Harangozo sploh nista mogla biti kos. Svetovna prvakinja med ženskami je postala Romunka Roseanu, v igri mešanih dvojic par Andreadis-Farkaševa, v igri ženskih dvojic pa sestri Rowe. Rezultati: Finale posameznikov: Ogimura — Filsberg 21:7, 21:12, 13:21, 21:10; finale ženski posamezniki: Roseanu — Tanski 21:5, 14:21, 21:17, 21:9; finale moških dvojic: Dolinar, Harangozo — Hagenauer, Barna 21:15, 21:11, 21:10; finale mešanih dvojic: Andreadis, Farkaš — Tomita, Eguči 21:17, 10:21, 21:15, 23:21 in finale ženskih dvojic: sestri Rowe — Shidane, Best 21:19, 10:21, 21:19, 21:14. B. Popović